

Halászat

A Magyar Földművelésügyi Minisztérium
kiadványa

TARTALOM:

Dr. Báránycs Károly: Beköszöntő	1
Takács Ferenc: A halászat jelentősége az újjáépítésben	2
Dr. Borvendég Ernő: A lap hivatása	3
Antos Zoltán: A magyar halászat új szervezete	5
(f): A halászati szövetkezetek feladatai	9
Kóczán Lajos: A halászati szövetkezeti központ szerepe a szövetkezetek életében	13
Báldy Bálint: Természetesvizeink halállományának fokozása	16
Hillinger Oszkár: Halászkok és horgászok	18
Dr. Sivó Emil: Időszerű teendők a tógazdaságokban	20
Uzon László: Halkereskedelmünk helyzete	23
Szövetkezeti hírek. — Hivatalos rész. — Újdonságok—Vegyesek. — Lapszemle. — Árjegyzés. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.	

Felelős szerkesztő: Faragó Sándor

Szerkeszti: ifj. dr. Szabó Zoltán

I. (XLVI.) ÉVFOLYAM

BUDAPEST, 1947 JÚLIUS

1—2 SZÁM

HALÁSZAT

A MAGYAR FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTERIUM KIADVÁNYA.
A HALÁSZAT MINDEN ÁGÁT FELŐLELŐ SZAKLAP.

Megjelenik egyelőre minden hó közepén.

I. (XLVI.) évfolyam.

Szerkesztőség:

Budapest, II., Herman Ottó-út 15.
Országos Halélettani és Szennyvízvizsgáló
Kísérleti Intézet.
Telefon: 161-158.

Kiadóhivatal:

Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.
Magyar Földművelésügyi Minisztérium viz-
gazdálkodási ügyosztálya II. em. 289/b.
Telefon: 121-790, 122-750, 128-590, (35. m. á.)

Kéziratokat, szakkérdéseket és leveleket a szerkesztőség címére küldjük.

Az előfizetési és hirdetési ügyeket a kiadóhivatal intézi.

Előfizetési díj 1 évre belföldre 24.— Ft. külföldre 48.— Ft.

A hivatásos halászok (szövetkezeti és szakszervezeti tagok) és horgászok (MOHOSZ tagjai) valamint állami alkalmazottak és nyugdíjasok 50% kedvezményben részesülnek.

Postatakarékpénztári csekkszám: **161-210**

Szerkesztőbizottság:

Elnök: BORVENDÉG ERNŐ DR. miniszteri tanácsos,
a magyar földművelésügyi minisztérium vízügyi főosztályának főnöke.

Alelnök: Antos Zoltán miniszteri tanácsos,
a magyar földművelésügyi minisztérium vizgazdálkodási ügyosztályának vezetője.

Tagok: Faragó Sándor felelős szerkesztő és felelős kiadó, a Balaton halászati felügyelője, Gaál Elemér műszaki tanácsos, az Országos Halászati Felügyelőség vezetője, Kóczán Lajos a Halászati Szövetkezeti Központ ügyvezető igazgatója, Maucha Rezső dr. egyetemi c. ny. rk. tanár, az Országos Halélettani és Szennyvízvizsgáló Kísérleti Intézet vezetője, Nádásdi Pál miniszteri osztályfőnök, a Magyar Állami Hal- és Nádgazdasági üzemek ügyvezető igazgatója, Sivó Emil dr., a Magyar Tógazdaságok és Halkereskedelmi Részvénytársaság vezérigazgatója, ifj. Szabó Zoltán dr. kísérletügyi I. o. fővegyész, szerkesztő, Tatár László a Magyar Országos Horgászszövetség ügyvezető elnöke.

VARGA MIHÁLY

Szeged, Aradi-utca 4
Telefon: 461. Sürgőnycím: Kender.

**Első magyar mechanikai
hálógyár kenderkikészítő és
kötélgyár.**

Gyárt: haláshálókat minden méretben és szembőségben, komplett felszerelt húzóhálókat, emelő és dobóhálókat, varsákat, rákhálót, hal-tartó szákat, mindenfajta sporthálót, insléget, halászkötelet, stb. Eredeti norvég horgok.

II. 8/6. 18

Beköszöntő

Írta:

Dr. Bárányos Károly
magyar földművelésügyi miniszter.

A magyar mezőgazdasági szakajtó újabb kiadvánnyal bővül. A magyar őstermelő halászat, mezőgazdaságunk egyik, jelentős ágazata, a földbirtokreform törvény szellemében új célok elérése és új feladatok megoldása előtt áll. Ezek valósággraválása sokban függ az irányítók szaktudásától és a dolgozó kezek rátermettségétől, épp ezért a szaktudás fejlesztése terén fontos szerep vár a HALÁSZAT c. időszaki szaklapra.

A magyar földművelésügyi kormányzat szívügye hazánk gazdasági életének fellendítése. Az Európát elpusztító második világháború katasztrófális csapást mért országunk gazdasági életére, azonban a magyar alkotó-erő minden eléje tornyosuló nehézség ellenére ismét — mint 1000 éves történelmi múltunkban annyiszor — tanújelét adta az élniakarásnak. Az ország új gazdasági életrendje a nagybirtokok felosztása és a halasvizek állami kezelésbe való juttatása a kialakult múlttól eltérő feladatok megvalósítása elé állította a földművelésügyi kormányzatot. E megvalósítás sikeressége a pontosan kidolgozott tervek szerint szoros összefüggésben van a szakoktatásunk lendületes — rugalmas alkalmazkodó képességével. A szakoktatás terén az írott betű sokszor nagyobb jelentőségű és gyümölcsözőtöbb, mint a talán egy-egy tanfolyamon v. rádióelőadáson elhangzott szó. Az írott betű hasonlatos a magvetéshez, mely ha termékeny talajra hull, áldást hozó termelést biztosít.

A HALÁSZAT hasábjainak írott betűi az őstermelő magyar halászat művelőinek tanácsadó, útmutató irányítóivá és nevelőjévé válnak. A lap 48 éves múltjának eredményei szakoktatásunk terén kimagasló érdemeket biztosítottak a gazdasági élet sikeres fellendítésére. E tisztességteljes múlt nagy jövő záloga.

A magyar földművelésügyi kormányzat a hivatalos kiadványaként megjelenő HALÁSZAT c. időszaki szaklap jövője elé reményteljes várakozással tekint, ismervén annak jelentőségét a magyar halászat fellendítése terén.

A halászat jelentősége az újjáépítésben

Írta:

Takács Ferenc

földművelésügyi államtitkár.

A háború mérhetetlen pusztításai nem kímélték meg a magyar halászatot: a halgazdálkodást, a haltenyésztést sem. Az ország különböző részeiben a halastavak műtárgyaiban, töltéseiben és a halállományban átlagosan csaknem 80%-os volt a pusztulás. Nem túlzás tehát, ha azt állítom, hogy: a magyar halászatnak csaknem a semmiből kellett a felszabadulás után megteremtenie az újjáépítés alapjait. Nézzük meg, hogy az elmúlt két esztendőben az újjáépítés vonalán mit végzett ez a mezőgazdasági ágazat és milyen feladatok várnak a halászatra a közeljövőben.

A földbirtokreform kevés kivétellel a magyar állam tulajdonába juttatta az ország összes halastavait. A halgazdaságokban bekövetkezett háborús károkat és a pusztítást máról-holnapra helyreállítani még az államkincstárnak sem állt módjában. Éppen ezért a halastavakból közel 4.000 kat. holdat üzemi kezelésbe vett és mintegy 11.000 kat. holdat egyrészt az államerdészetnek, másrészt tőkeerős magánvállalkozásoknak adott haszonbérbe. A földművelésügyi kormányzatot ebben a megoldásban az az elgondolás vezette: a lehető legrövidebb időn belül helyre tudjuk állítani és üzembe tudjuk helyezni a halastavakat. Ehhez a feladathoz pedig szükség volt a tőkeerős magánvállalkozók közreműködésére is. Az állam arról is gondoskodott, hogy a haszonbérlőknek módot nyújtson az üres tavak benépesítésére s az állami üzemek ezeket a tógazdaságokat azóta is ellátják a szükséges ivadékokkal. Azt mondhatjuk, hogy ebből a szempontból a célt elértük s az **elmúlt két esztendő alatt a tógazdaságok benépesítése teljes mértékben sikerült.** Komolyabb problémát jelentett és jelent azonban a tógazdaságok területének helyreállítása és a műtárgyak pótlása. Az építkezéshez szükséges anyagok hiánya és általában a beruházási szükséglet fedezetéről való maradéktalan gondoskodás meghaladja mind az államnak, mind pedig a magánosoknak az erejét. De azért e tekintetben is már sok történt és a legszükségesebb, az **újjáépítés alapját jelentő tervszerű munkálatok megindultak és folyamatban vannak.**

Ha arra gondolunk, hogy az elmúlt 25 év alatt, a feudális rendszer összeomlásáig, a halastavak legnagyobb része a nagybirtokokhoz tartozott és a nagybirtokok keretén belül ezeket csupán melléküzemként kezelték, a földbirtokreform folytán állami tulajdonba került halastavak célszerű gazdasági kihasználása tekintetében széles perspektíva nyílik. **Az új helyzetben a földművelésügyi kormányzat irányításával az állami üzemek messzeteremtő munkatervet készítettek nemcsak az újjáépítési munkák folytatására és befejezésére, hanem a halgazdálkodás okszerű művelésére és továbbfejlesztésére is.** A belföldi fogyasztás kielégítésén kívül komoly, jelentős exporttevékenységre is kilátásunk van, ami azt jelenti, hogy nyersanyagban szegény hazánk a külföldre vitt halért vagy értékes nyersanyagot, vagy pedig valutát kap. Az állami üzemek ebben az évben már csaknem teljes üzemmel tudnak majd működni, éppen úgy, mint a bérbeadott gazdaságok. Ennek következtében nemcsak a belföldi élelmezés céljára és exportcélokra termelnek halat, hanem erőteljes ivadék és süllőkihelyezéssel a természetes vizek halállományát is a háború előtti szint fölé akarják emelni. Ebből a szempontból rendkívül nagy jelentősége van

annak az elgondolásnak: az ármentesítő társulatok hullámterében lévő anyagödrök számottevő ivadékmennyiségét, a gödrök egymással és a folyómederrel való összekötésével a természetes vizekbe vezessék vissza.

Mindezek mellett a földművelésügyi kormányzat a hal és nádgazdasági üzemének keretén belül arra is gondot kíván fordítani, hogy a halászat, tehát a halgazdálkodás sokrétű munkaterületén megfelelő, képzett szakemberek álljanak rendelkezésére. Ebből a célból elsősorban a mezőgazdasági dolgozók népes táborából óhajtja kiválasztani azokat, akiket az egyes tógazdaságokban foglalkoztat, kiképez és tudományos oktatásban kíván részesíteni. **Meg akarjuk szervezni a halászati szakotatást és képesítéshez kívánjuk kötni a halászmesterséget.**

A szakirodalom terén is sok a tennivalónk. A halászat irodalma belföldi viszonylatban bizony rendkívül szegény. Módot fogunk találni arra, hogy szakirodalmi munkásságra serkentsük az ebben a mezőgazdasági ágazatban közreműködőket. Tág teret kívánunk biztosítani mindenkinek, a gazdáknak éppúgy, mint az egyszerű földmunkásoknak arra, hogy hasznos gyakorlati tapasztalataikat bocsássák a közösség rendelkezésére.

A halászat kérdéskomplexumában még egy igen fontos probléma vár megoldásra: **a mezőgazdaságilag értéktelen, szikes területeknek a hasznosítása, tógazdaságok létesítésével.** Az országnak közel 300.000 hold ilyen értéktelen, szikes területe van. Ha ennek csak egy töredékét sikerül tógazdaság, vagy nádgazdaság létesítésével hasznosítani, már akkor is hatalmas lépést tettünk előre mezőgazdasági kultúránk, az ország mezőgazdasági kihasználásának és munkaerőgazdálkodásának útján. Ennek a nagy horderejű kérdésnek a megoldása attól függ: ezeknek a területeknek lehet-e biztosítani a megfelelő vízellátását. Ezen a téren a tiszai öntözési hálózat kiépítése nagy segítséget nyújtana a probléma megoldásában.

A feladat, amely megvalósításra vár, nem könnyű. Én azonban bízom abban, hogy az a lendület, amely a halgazdálkodást az újjáépítési munkában jellemezte, nem hiányzik majd a jövőben sem. **A földművelésügyi kormányzat mindent elkövet, hogy a közösség, az államkincstár tulajdonába jutott nemzetgazdasági érték, az öntudatos mezőgazdasági dolgozók hatékony közreműködésével megsokszorozódjék.**

A LAP HIVATÁSA

Írta:

Dr. Borvendég Ernő

miniszteri tanácsos, a földművelésügyi minisztérium vízügyi főosztályának főnöke.

Három évi szünet után, — amelyet a háború és annak következményei idéztek elő, — ismét nyilvánosság elé lép a magyar halgazdálkodás reprezentáns orgánuma, a HALÁSZAT.

Az újjáépítés jegyében indítjuk útjára a lapot, amelynek megjelenése — megkésve bár, — nem csupán az általános gazdasági előhaladásnak egyik szerény bizonyítéka, hanem a magyar halászat történetének, demokratikus alapokon való újjászervezésének részünkre kedves határállomása is.

Késedelemről beszéltünk s ennek megállapítása mindenképen indokolt, mert hiszen az elmúlt esztendő alatt egész magyar életünknek politikai, társadalmi és gazdaságszervezési vonalvezetés tekintetében történt

gyökeres átalakulása indokoltta tette volna a tájékoztató, irányító és nevelő munkára hivatott szaksajtó közreműködését.

Halászati vonalon ez az átalakulás nagy vonásokban a megváltott ingatlanokon fekvő tógazdaságok jelentős részének állami tulajdonba, sőt kezelésbe vételét, a természetesvizek halászati jogának államosítását és ezen jogok szövetkezeti bérbeadás, tehát az eddigi elnyomott kisemberek útján való hasznosítását jelenti.

Mindebből értelemszerűen folyik a HALÁSZAT további programja, létjogosultságának magyarázata.

A HALÁSZAT — ha nem is annyira tartalmában, mint nevében — úgynevezett „nagy múltra“ tekinthet vissza. A lap nevének, illetve a lap engedély jogfolytonosságának szükségszerű felélesztése azonban korántsem jelenti a „nagy múlt“ tradícióinak változatlan átvételét. Töretlen maradhat a vonal ott, ahol szakmai, gazdasági, termelési és technikai tapasztalatok átvételéről van szó, de az új HALÁSZAT minden tekintetben maradéktalanul szolgálja kívánja gazdasági életünk demokratikus átszervezésének immár törvények által is támogatott és biztosított vonalát.

Minden megváltozott, minden átalakult. A vizek zselléreiből a vizek gazdái lettek. A Dunán, Tiszán, Körösökön, Maroson, stb. a kishalászok szövetkezetei működnek, a tógazdaságok jelentős része és a Balaton pedig az Állami Hal- és Nádgazdasági Üzemek kezelésébe került. Mindenütt folyik az újjáépítés, átszervezés és a racionalizálás nagy munkája. Gazdasági, szervezési, szociális problémák forrnak, alakulnak ma még a halászat szektorában. De a cél, az eredmény már nem kétséges és ebben adva van a Halászat programja is: **nemzetgazdaságunk előrehaladásának szolgálata olymódon, mely a gazdasági igényeket termékenyen egyesíti a szociális szempontokkal. Adott helyzetben meg kell oldanunk a termelés és értékesítés összehangolásának optimumát is: azon kell lennünk, hogy a hal, ez a fehérjedús táplálék széles rétegek számára hozzáférhető népélelmezési cikk legyen.**

A gyakorlati életet kívánjuk szolgálni, nem az elvont tudományt. Azt akarjuk, hogy a HALÁSZAT a valóságos életnek, a mai problémáknak, hangadó, sistergő kohója legyen. Azt akarjuk, hogy a HALÁSZAT találkozó helye legyen minden olyan törekvésnek, melynek célja a nemzetgazdasági és szociális érdek összehangolása. Nem tudósoknak akarunk írni, hanem egyszerű kisembereknek, egyszerű és közérthető nyelven. E tekintetben legfőbb célunk a tájékoztatás, iránymutatás és nevelés. Foglalkozni kívánunk a tógazdasági termelés aktuális kérdéseivel, a természetesvízi szövetkezetek problémáival, szívesen helytadunk szakszervezeti, mozgalmi közleményeknek, de egyéni panaszoknak vagy helyiérdekű versengéseknek a HALÁSZAT szócsove nem lehet. Erős a hitünk, ezeknek a gondolatoknak a jegyében mielőbb kialakul a HALÁSZAT új hatalmas táborá.

SZÖVETKEZETI HÍR

A legújabban befutott árajánlat alapján Szövetkezeti Központunknak módjában van a szövetkezeti tagok részére Hungária gyártmányú gumi-csizmát 40—46 számú nagyságig beszerezni.

A térdig érő gumicsizma ára páronként	106.06 Ft + 3% forg. adó
Lágyépig érő gumicsizma ára páronként	144.06 Ft + 3% forg. adó
Gumikötény darabonként	56.— Ft + 3% forg. adó

A megrendelt gumicsizmák személyes átvételnél készpénz ellenében vehetők át. Postán történt szállításokat utánvétellel tudunk eszközölni a posta és csomagolási költségek hozzászámításával.

A magyar halászat új szervezete

Írta:

Antos Zoltán

Az ország felszabadulása után meginduló demokratikus átalakulás a halászat vonalán is gyökeres változásokat idézett elő.

A halászat régi szervezetében az államnak csak alárendelt szerep jutott, hiszen a természetes vizek halászati joga, tógazdaságaink, nádasaink túlnyomó része magánkézben volt, s így az állam szerepe inkább csak közigazgatási jellegű intézkedésekre, a halászati társulatok működésének felülvizsgálatára, valamint az Országos Halászati Felügyelőség útján műszaki, az Országos Halélettani és Szennyvízvizsgáló Kísérleti Intézet útján pedig tudományos és vízszennyezéssel kapcsolatos kérdésekben való szaktanácsadásra szorítkozott.

A gyökeres átalakulást a tulajdonjogban beállott változás idézte elő. A földbirtokreformmal kapcsolatos, valamint a halászatra vonatkozó régebbi jogszabályok módosítása tárgyában kiadott rendeletek alapján ugyanis közel 16.000 kat. hold tógazdaság — összes tógazdaságaink jó $\frac{3}{4}$ része — ezenkívül mintegy 230.000 kat. hold természetes víz halászati joga került állami tulajdonba. Sőt állami tulajdonná lett és a halászat ügkörébe kapcsolódott mintegy 30.000 kat. hold nádas terület is.

Az állam tehát hatalmas vagyontárgy birtokába jutott; egyidejűleg azonban nagy felelősség is szakadt a nyakába, hogy ezen nagyértékű vagyontárggyal helyesen gazdálkodva azt az ország újjáépítésének szolgálatába állíthassa. A magyar halászat újjászervezői — éppen e felelősségerzettől áthatva — a halászat új szervezetét olymódon igyekeztek megteremteni, hogy a halászat a jövőben a halászattal foglalkozóknak jobb megélhetést, a magyar népnek pedig több és olcsóbb halat biztosítson.

Természetesen ennek megvalósítása nem történhetik meg máról holnapra. A háborús pusztítások ugyanis a tógazdaságokat és a természetes vizek halállományát sem kímlették meg. Tógazdaságaink túlnyomó részén mély sebeket ütött a háború. Töltéseiket sok helyütt fedezékül használták fel és lövészárkot vájtak rézsúik mentén. Egyeseket teljes egészében elaknásították, másokban a műtárgyak túlnyomó része megsérült, vagy robbantás útján teljesen elpusztult. A halállomány java része a kivonuló csapatok, vagy a környék lakosságának zsákmánya lett. De ugyanilyen károkat szenvedett természetes vizeink halállománya is. Balaton kivételével a többi természetes vizünk halállománya komoly károsodást szenvedett. Voltak Duna-, Tisza-szakaszok, melyeknek partjai mentén még az elmúlt évben hétszámra robbantak a kézigránát kötegek és az aknák. Növelte a bajt az is, hogy a háborús évek alatt a halállomány utánpótlásáról alig történt gondoskodás, ezenkívül az utolsó évek aszályos periódusa miatt alig kaptunk olyan jelentős áradást, mely a Duna alsó szakaszáról nagyobb tömegű halat vonultatott volna folyóink felső szakaszai felé.

Ilyen körülmények között kellett hozzáfogni a halászat új szervezetének megteremtéséhez. Eme új szervezethez első helyen a **Magyar Állami Hal- és Nádgazdasági Üzemekről** (továbbiakban: Üzemek) kell megemlékeznünk, mely egészen új intézmény, s amely az állami tulajdonba jutott tógazdaságok, természetes vizek és nádasok gazdálkodását

irányítja és intézi. Az Üzemek (Budapest, V., gr. Teleki Pál-u. 7., ügyvezető igazgatója Nádasdi Pál min. osztályfőnök) feladatának megfelelően három főüzemágra oszlik.

a) **A tógazdasági főüzemág** (vezetője: Győrváry Ernő üzemigazgató) jelenleg 4.000 kat. hold tógazdaságban házi üzemi kezelést folytat. Ugyancsak üzemi kezelés útján hasznosítják az Állami Birtokok Intézősége és az Államerdészet által kezelt mintegy 2000 kat. hold tógazdasági területet, míg a többit az Üzemek haszonbérlet útján hasznosítják. Eme tógazdaságok bérbeadása azért vált elkerülhetetlenné, mert a Magyar Államkincstár a felszabadulás utáni időkben nem vállalkozhatott arra a több milliós forintos beruházásra, amit e tógazdaságok megrongált töltéseinek, műtárgyainak helyreállítása, felszereléseinek pótlása jelentett volna, annál is kevésbé, mert a tógazdasági termelés speciális jellege következtében az első bevételek csak 2—3 esztendő múlva folynak be. A Magyar Államkincstár bérlőivel olyan megállapodást kötött, mely biztosította a tógazdaságok legrövidebb időn belüli üzembehelyezését. A bérbeadás természetesen csak átmeneti jellegű, s a megkötött szerződések lejárta után — egyes kisebb üzemi kezelés alá nehezen vonható egységtől eltekintve — az állam a tulajdonába jutott tógazdaságokat saját üzemi kezelésben fogja hasznosítani.

b) **A természetesvízi halászati főüzemág** (vezetője Szelestey Béla üzemigazgató) szervezése azáltal vált lehetségessé, hogy a természetesvizek halászati joga állami tulajdonba jutott. Ez lehetővé tette, hogy halászaikat felszabadíthassuk az eddigi kizsákmányoló rendszer béklyói alól, s megteremthessük jobb sorsuk kiharcolásának előfeltételeit. A múltban a természetes vizek halászati jogát a jogtulajdonosokból alakult halászati társulatoktól módosabb vállalkozók bérelték ki. Köztük sok ügyvéd, korcsmáros, tisztviselő, s más foglalkozású akadt, akik a halászatot nem élethivatásnak, hanem vagyonszerzési lehetőségnek tekintették. Általános gyakorlat volt, hogy vizeinken a halászok „felesbe“ halásztak, ami annyit jelentett, hogy a kifogott zsákmánynak csak a fele illette meg őket, a többi a vállalkozónak jutott. Az ország demokratikus átalakulása ezt az állapotot nem tűrhette. Így került sor a 6700/1945. M. E. számú rendelet alapján a halászati társulatok megszüntetésére, a régi bérleti rendszer felszámolására, s jelentősebb természetes vizeinknek halászati szövetkezetek útján történő hasznosítására. Egyes helyeken, így a Balatonon, a felső Tiszán, a Dráván még nem tisztázódott teljes mértékben a szövetkezetek helyzete, e miatt a halászati szövetkezetek végleges száma ma még bizonytalan. A végső rendezés után előreláthatólag közel 40 halászati szövetkezet fog az országban működni. Örömmel állapítható meg, hogy halászati szövetkezeink sok kezdeti nehézség, bukdácsolás, anyagi és erkölcsi válság ellenére erősödőben vannak, sőt van már néhány jó vezetés alatt álló, kitűnően működő halászati szövetkezetünk is és másfél évi távlatból tekintvén működésüket, megállapíthatjuk, hogy a halászati szövetkezeti rendszer fennmaradása biztosított-nak tekinthető.

A Halászati Szövetkezeti Központ is új intézmény. Érdekképviseleti szerve a halászati szövetkezeteknek. A Központ a szövetkezetek egységes akaratából született meg, s éppen a nemes cél érdekében erős állami támogatásban részesül. Eddigi működése biztosíték arra nézve, hogy még az esetben is, ha az új szövetkezeti törvény végrehajtásával kapcsolatban csak egyetlen szövetkezeti központ maradhat meg, a Halászati Szövetkezeti Központ ennek egyik erős osztályaként fog működni. (Címe: Buda-

pest, VI., Teréz krt. 62., ügyvezetője: K ó c z á n L a j o s). A szövetkezetek érdekképviselői szervén kívül — a szakmai szervezkedés szabadságának eredményeképpen — megalakult a

Földmunkások és Kisbirtokosok Országos Szövetsége Halászati Szakcsoportja, mint a halászok érdekképviselői szerve is, mely egyaránt képviseli a halászatot foglalkozásképpen űző természetesvízi halászok, valamint a tógazdasági dolgozók érdekeit. (Címe: Budapest, IX., Köztelek-u. 8., titkára M a i s J ó z s e f).

A Magyar Országos Horgászszövetség, mint a horgászok érdekképviselői szerve, szintén új intézmény. Tagjai sorában egyesíti az összes magyar horgászokat „Magyar Horgász” címmel szaklapot is kiad. (Címe: Budapest, Bertalan Lajos-u. 31.)

c) **A nádgazdasági főüzemág** új ágazata a vízgazdálkodásnak. (Vezetője: T a r p a y G y ö r g y üzemigazgató.) Működése főképpen három saját üzemi kezelésű nádasterületre terjed ki. Ezek közül a legértékesebb a Fertő-tó, míg a másik két terület a Velencei-tó és a Balaton nádasai. E három nagyobb egységen az Üzemek házi kezelést folytat, s fokozatosan rendezkedik be az ipari feldolgozásra is, míg a többi területet túlnyomórészt bérbeadás útján hasznosítja. Nádtermelésünk főképpen az építőipar, valamint a cellulózegyártás szempontjából nagy jelentőségű. Az elsőosztályú nádat exportáljuk.

A halászat új szervezetének másik két intézménye: az **Országos Halászati Felügyelőség** és az **Országos Halélettani és Szennyvízvizsgáló Kísérleti Intézet** a halászat régi szervezetében is szerepelt. Jelentősége, tevékenysége köre azonban mindkét intézménynek jelentősen megnőtt.

Az Országos Halászati Felügyelőség (Budapest, IV., Duna-u. 1., vezetője: G a á l E l e m é r műszaki tanácsos) feladata mindazon műszaki munkálatok tervezése, ellenőrzése, esetleges végrehajtása, melyek a halászat fejlesztése kapcsán természetes vizeinken, tógazdaságainkban, valamint nádasaink kitermelésével kapcsolatban előfordulnak. Feladata ezenkívül a természetes vizek haszonbérletére kötött szerződésekben, üzemtervben és részletes előírásokban foglalt megállapodások megtartásának ellenőrzése, általában a közigazgatású vonatkozású intézkedések végrehajtása. Az Országos Halászati Felügyelőség budapesti központján kívül több vidéki kerületi halászati felügyelőség útján látja el közigazgatási és ellenőrzési feladatait. A halászati felügyelőiségi körzetek beosztása még nem végleges, ezért az alább felsorolt felügyelőiségi körzetek tekintetében a jövőben változások következhetnek be, különösen a Dunántúlon, ahol az 1, 2, 3, 4, 5. sz. felügyelőiségeket előreláthatólag a legközelebbi jövőben más felügyelőiség területéhez fogjuk csatolni. Pillanatnyilag a halászati felügyelőiségek székhelye, címe a következő:

1. **Nyugati Halászati Felügyelőiség.**

2. **Felső-Duna—Marcali Halászati Felügyelőiség.** Székhelye: Győr. Vezetője: T a v y L a j o s, Győr, Révay-u. 5.

3. **Velence-vidéki Halászati Felügyelőiség.**

4. **Dombóvár-vidéki Halászati Felügyelőiség.**

5. **Baranyai Halászati Felügyelőiség.**

6. **Közép-Dunai Halászati Felügyelőiség.** Székhelye: Budapest. Egyesítve az Alsó-Dunai Halászati Felügyelőiséggel.

7. **Alsó-Dunai Halászati Felügyelőiség.** Székhelye: Budapest. Vezetője: R i g l e r R e z s ő, Budapest, O. H. F.

8. **Felső-Duna—Tisza-közi Halászati Felügyelőség.** Székhelye: Budapest. Vezetője: Szentmiklósi József dr. Budapest, Bartók Béla-út 30.

9. **Sajóvidéki Halászati Felügyelőség.** Székhelye: Lillafüred. Vezetője: Vásárhelyi István, Lillafüred.

10. **Felső-Tiszai Halászati Felügyelőség.** Székhelye: Fehérgyarmat. Vezetője: Sik Jenő, Fehérgyarmat.

11. **Nyírségi Halászati Felügyelőség.** Székhelye: Debrecen. Vezetője: Ábrahám András, Debrecen, Ármentesítő Társulat.

12. **Közép-Tiszai Halászati Felügyelőség.** Székhelye: Karcag. Vezetője: Zsótér Zoltán, Karcag, Iskola-u. 6.

13. **Duna—Tisza-közi Halászati Felügyelőség.** Székhelye: Budapest. Vezetője: Nagypataky László, Budapest, XII., Himffy-u. 1.

14. **Körös-vidéki Halászati Felügyelőség.** Székhelye: Békés. Vezetője: Ziegler Károly, Békés, Ármentesítő Társulat.

15. **Alsó-tiszai Halászati Felügyelőség.** Székhelye: Szeged. Vezetője: Balló Béla, Szeged, Mérey-u. 8.

16. **Balatoni Halászati Felügyelőség.** Vezetője: Faragó Sándor, Balatonújhely.

17. **Pisztrángos vizek Halászati Felügyelősége.** Székhelye: Lillafüred. Egyesítve a Sajóvidéki Halászati Felügyelőséggel.

Az Országos Halélettani és Szennyvízvizsgáló Kísérleti Intézet. (Címe: Budapest, II., Hermann Ottó-út 15., vezetője: dr. Maucha Rezső főigazgató, egyetemi tanár). Az intézet épülete, berendezése a háborús pusztítások következtében nagyrészt megsemmisült. Tekintettel a nagy feladatokra, melyeket a jövőben természetes vizeink elszennyeződésének rendezésével kapcsolatban meg kell oldani, valamint azoknak a tudományos kutatásoknak és vizsgálatoknak a szükségességére, amelyeket halállományunk fejlesztése érdekében el kell végezni, az Intézetre a jövőben nagy szerep vár. Éppen ezért az Üzemek Alsógödön egy, mintegy 17 holdas kísérleti tógazdaságot rendez be, amely az alsógödi biológiai intézettel karöltve igyekezni fog megoldani a halbetegségek elleni sikeres küzdelemnek, gyorsnövésű nemes halfajták kitenyésztésének, a halak táplálékhasznosításának, és a tógazdaságok trágyázási, stb. kérdéseinek nehéz problémáit. Ugyancsak fontos szerep vár az Intézetre a szennyvizek kártételei elleni küzdelem jelenleg még nem eléggé rendezett és egységesen át nem fogott megszervezésében.

Természetesen a halászat ezen új szervezete, mellyel kapcsolatban kisebb módosításokra még a jövőben is számítani lehet, csupán keretnek tekintendő, melynek igazi tartalmat az intézménynek tényleges működése fog adni. Az eredmény a termelési vonalon kell hogy megmutatkozzék. Csak akkor fogunk arról beszélhetni, hogy a halászatnak jobb szervezetet adtunk, mint amilyen az a múltban volt, ha be tudjuk bizonyítani, hogy az új szervezet az országnak több és olcsóbb halat, a halászatban foglalkoztatottaknak pedig nagyobb jövedelmet tud biztosítani.

A HALÁSZATI SZÖVETKEZETEK FELADATAI

Magyarországnak a nagy történelmi fordulatot követő politikai, gazdasági és társadalmi átalakulása szükségessé tette halászatunk újjászervezését is. Halászlati gazdálkodásunk két nagy csoportra oszlik: mesterséges (tógazdasági) haltenyésztésre és természetesvízi halászlatra. E csoportokra nézve az újjászervezésnek természetesen más és más alapelvei merültek fel.

Természetesvízi halgazdaságunk reformjának szükségessége történetileg kettős, úgymint: gazdasági és szociális okokra vezethető vissza és ezekből erednek a célkitűzések is.

A gazdasági cél a vízszabályozások és profitéhes vállalkozók rablógazdálkodása folytán tönkrement halállomány pótlása, a vizek bevétele, valamint természetes vizeinkben a tervszerű halgazdálkodás bevezetése, vagyis az üzemesítés. Szociális vonalon pedig a vizek Tiborcainak, a napszámos és részeshalászok társadalma igényli az elnyomatás, a kiuzsorázás alóli felszabadítást.

Fenti célkitűzésekből önként adódott a megoldás: **a gazdasági feladatok elvégzését — az egybérűs „vállalkozói“ rendszer kikapcsolásával — közvetlenül az önállósághoz juttatott kisemberekre kell bízni.** Azokra a halászokra, akik a halászlatot nem csupán megélhetési alkalomnak, hanem egy életre szóló, apáról-fiúra öröklődő hivatásnak tekintik. Ha a halászok tudják azt, hogy egyéni jólétük olyan mértékben emelkedik, mint amilyen mértékben a rájuk bízott nemzetgazdasági feladatot elvégezték, a halászóvizeket sajátjukként fogják őrizni és gondozni. — A kisemberek felszabaduló erőit pedig be kell illeszteni a halászlati újjászervezésének az egyéni felemelkedést is jelentő szolgálatába.

A gazdasági és szociális gondolat termékeny egyesülése az 1945. augusztusában kiadott törvényerejű 6700/1945. M. E. számú rendeletben jutott kifejezésre, mely a természetesvizek halászlati jogát állami tulajdonba adta és a jogok hasznosításával, illetőleg a halászlati jogosítványok juttatásánál a hivatásos halászokból alakított szövetkezet részére kizárólagossági előnyt biztosított.

A vizek állami tulajdonba vétele a földbirtokreform természetes és helyes következménye volt, mikor is a reform a halászlati jogát a partibirtoktól, illetőleg a meder tulajdonjogától elválasztva ismét a közösség tulajdonává tette. Ugyanis a jogkapcsolás fenntartása megváltott ingatlanoknál a magántulajdonú halászlati jogok felaprózódásához, a parti erdőbirtokoknál nagykiterjedésű állami halászlaterületek kialakulásához vezetett volna, míg a meg nem váltott ingatlanokhoz csatlakozó halászlati jogok a régi magántulajdonban maradtak volna.

A halászlati újjászervezését azonban csak egységes jogi, szervezeti és gazdasági alapon lehetett elképzelni, nem pedig az előbbi hármastagóval. Ez az egységes jogi, szervezeti és gazdasági alap a halászlati szövetkezet, mint az állami tulajdonában lévő halászlati jog bérűje.

A halászlati szövetkezeteknek ebből a helyzetéből adódik minden más őstermelő szövetkezeti fajtától eltérő, sajátos jellege.

I. **Bérű szövetkezet.** A halászlati szövetkezetek bérű szövetkezetek, szemben azokkal az őstermelő szövetkezetekkel, melyek saját tulajdonú kis gazdasági üzemek egyesüléséből keletkeztek.

II. Állami tulajdon bérlői. A halászszövetkezetek állami tulajdon — tehát közvagyon — bérlői, ami fokozottabb gondosságra és lelkiismeretességre kötelezi őket, másfelől indokolja az állam, mint közvagyon őrének felügyeletét és hathatós beavatkozását is.

A szövetkezeti önkormányzat (autonómia), — természetesen törvénytábla korlátok között, — „szent és sérthetetlen“ ott, ahol a szövetkezők saját vagyonukkal gazdálkodnak, azonban súlyos tévedés volna elvitatni az állam beavatkozási jogát a szövetkezet felügyelete és irányítása tekintetében akkor, ha a közvagyon megóvásának érdeke biztosítékot kíván a szövetkezeti önkormányzattal szemben.

III. Az irányított gazdálkodás tényezői. A halászati szövetkezeteknek ez a szoros kapcsolata az állammal alkalmas arra, hogy közvetlen szerepet játsszanak a termelés, értékesítés, a közellátás és az export irányításában.

IV. Kényszerszövetkezet. A polgári szövetkezetek elméletében jártasak szerint a szövetkezet egyik ismertető jele a szabad tagság, vagyis az az elv, amely szerint a társadalom egyes csoportjai a szövetkezetbe szabadon, önkéntes elhatározásukból tömörülhetnek, tehát senki nincs a szövetkezetbe bekényszerítve. A 6700-as rendelet értelmében a halászati szövetkezetekben csak is hivatásos halászok vehetnek részt, „akárki“ nem léphet be. Aki tehát halászni akar, annak feltétlenül be kell lépnie a halászati szövetkezetbe. A halászati szövetkezetek rendszere, kialakult gyakorlata ily módon a liberális polgári szövetkezeti gondolat áttörését jelenti és ama gazdaságsszervezési elv érvényesülésének előfutárja, amely szerint a gazdaságsszervezés általánossága a fejlődés későbbi korszakában nem lehet tekintettel akár a szövetkezetbe tömörült csoportok, akár a szövetkezettől tartózkodó egyének széthúzó tudatára.

A halászati szövetkezetek elmélete és gyakorlata végeredményében előjátéka egy teljesen új gazdaságsszervezési elv érvényesülésének és szerepüket, hivatásukat e szerint kell megítélni.

V. „Monopolisztikus“ helyzet. A halászati szövetkezet a bérlet elnyerése szempontjából monopolisztikus, azaz kizárólagossági jogi helyzetben van, ami végeredményben örök bérletet jelent. Nem képzelhető el ugyanis, hogy a bérleti idő leteltével egy másik, — hetedhét országból odacsöppent, — szövetkezet fogja elnyerni a bérletet, hacsak úgy nem, hogy a régi szövetkezet jogilag megszűnik és egy új szövetkezet, bizonyos változásokkal, de nagyrészt azonos tagokkal átveszi a gazdálkodás folytatását.

Azonban még ez az eset sem változtatna azon az elven, hogy a halászszövetkezetnek a helybeli halászok alakulatának kell lennie.

A szövetkezet egyébként, — mint jogi személy, — állandó, csupán a tagokat illetően lehet alávétve bizonyos változásoknak.

Az örökbérleti elvnek ez az érvényesülése kétségeket támaszthat abban az irányban, vajjon a biztonság érzése, a törvény által biztosított kizárhatatlanság nem lesz-e kárára a kezdeményező, áldozatvállalásra hajlandó erő kifejtésnek?

E tekintetben számítunk a magyar kishalászság becsületérzésére, főleg pedig az új halásznemzedék meggondolására, hogy ősei örökből csak helytelen gazdálkodás esetén vethető ki, hogy tehát az örökbérlet gondolata a helyes út betartására fogja őt ösztönözni. A magyar halász-

ságnak meg kell értenie, hogy a részére biztosított jogot csak a helyes út betartásával őrizheti meg.

VI. A helyes út: társasgazdálkodás. Minden szövetkezés végeredményben gazdasági célból történik. A szövetkezet a társasgazdálkodás egyik alakja. Míg a fogyasztási és egyéb fajú szövetkezeteknél a legkülönbébb foglalkozású egyének is résztvehetnek a szövetkezeti munkában, addig a termelő (őstermelő) szövetkezeteknél a termelési (foglalkozási) ág jelenti a szövetkezés alapját, amelyen belül a társasgazdálkodási tényezők azonosak. (Semmi értelme sem volna például a cirokmagtermelő szövetkezetekben a cipőfelsőrészkészítők jelenlétének).

A halászati szövetkezetek foglalkozási szövetkezetek, azokban más foglalkozásúaknak semmi keresnivalójuk nincsen!

A szövetkezés elve egyszerűen az, hogy amit egy ember a maga erejéből nem tud elvégezni, azt a hasonló foglalkozásúak munkájának egyesítése révén érheti el, mely az egyénre nézve is nagyobb előnyöket jelentő eredménnyel jár. A gazdálkodás minél több ágazatában teszik össze erőiket a szövetkezők, annál nagyobb az eredmény.

Az egyszerű gépszövetkezeteknél minden bizonnyal többet ér el az a szövetkezet, melynek tagjai nem csupán egy traktor, vagy egy cséplőgép közös fenntartására szorítkoznak, hanem például a vetőmag együttes beszerzésére, egységes minőségi termelésre, közös raktárak, mezőgazdasági mellékipari üzemek létesítésére, termelvények feldolgozására és közös értékesítésére, hitelek együttes megszerzésére is, stb. kiterjednek, mint ahogyan ez a földművesszövetkezetek célja.

Teljesen hasonló a helyzet a halászati szövetkezeteknél is, ahol a társasgazdálkodás főtényezői a következők:

1. **A bérlet közös megszerzése és fenntartása.**

2. **A termelőeszközök, szerszámok, stb. együttes beszerzése a szövetkezet útján.** — A szövetkezés gondolata nem zárja ki azt, hogy bizonyos termelőeszközök, kisszerszámok, ladikok egyes szövetkezeti tagok magántulajdonában legyenek, de az ilyen felépítés a halászatnál a helyes társasgazdálkodás kialakulásának rovására megy. Nagyháló esetében például feltétlenül és kizárólag a közös tulajdon felel meg a szövetkezeti társasgazdálkodás elvének, ugyanígy csakis közös tulajdonban képzelhető el jégvermek, központi bárkák, halászházak, stb. fenntartása is.

3. **A termelőmunka megszervezése, beosztása és a halászat szervezett irányítása a szövetkezeti vizeken.** — Nem halászat mindenki ott, ahol akar, mert ahol ez így van, ott örökös veszekedés, tülekedés megy a jobb helyekért, miközben az erősebb elnyomja a gyengébbet.

A legigazságosabb az, ha minden eszköz közös tulajdonba kerül és az azonos munkateljesítmény mellett a tagok a zsákmányból egyformán részesednek.

4. **Az értékesítés megszervezése a szövetkezeteken keresztül.**

A termelés és értékesítés terén a rendszertelenség és fejetlenség csak úgy kerülhető el és egyúttal a szövetkezet fennmaradása csak úgy biztosítható, ha végérvényesen kimondjuk és elfogadjuk azt az alapelvet, hogy minden, a szövetkezet bérletterületén kifogott hal, bárki fogta is azt ki, a szövetkezet tulajdona. A halat értékesíteni csak a szövetkezet útján lehet. Tehát a halat be kell szolgáltatni. Ha pedig ez nem lehetséges, úgy a kifogott és eladott halról számot kell adni.

A szövetkezeti társasgazdálkodás fontosabb ténykedései ezek szerint a következők:

A szövetkezet üzletrészjegyzések útján teremtsen egy bizonyos alaptőkét (forgótőkét). Ennek segítségével — amennyiben egyéni szerszámokkal fogott halról van szó — az egyes tagoktól napiáron vegye át a halat és értékesítse. A beszolgáltatásnál levonásba kell hozni a bérleti alapra, a közös beszerzésekre, a szövetkezeti adminisztrációra, stb. szükséges és előre meghatározott százalékokat. Előfordulhat, hogy a halat a szövetkezeti, tehát központi értékesítési nehézségek miatt (távolságok, központi bárka hiánya, stb.) az egyes tagok, vagypedig a halászbokrok értékesítik, ilyenkor azonban minden egyes eladásról jegyzéket kell készíteni és ennek alapján kell a szövetkezettel elszámolni. A befolyó összeg a szövetkezeté, de a szövetkezet a hal árát ugyanúgy kifizeti a kifogó szövetkezeti tagnak a százalék levonásával, mintha az illető a kihalászott halat beszolgáltatta volna.

Kötelező beszolgáltatás, illetve elszámolás hiányában termelési és értékesítési visszaélések keletkeznek, a szövetkezet munkája fölforduláshoz vezet. Ilyen „rendszer“ (?) mellett a szövetkezeti tagok nem haladhatnak előre a társasgazdálkodás előnyei felé, hanem örökös egyenetlenkedés és a széthúzás veszedelme fenyeget.

Jogosan feltehető a kérdés: Mi az értelme, mi a szerepe a „szövetkezet“-nek, ha abban nem folyik társasgazdálkodás?

Szövetkezet-e az, ahol mindenki ott halászik, ahol akar? Ahol mindenki saját szakállára fogja ki és adja el a halat? Ahol a negyedévi bérért kalappal kell a szövetkezeti tagokat körülkoldulni? Továbbmenően, — ami még rosszabb —, ahol szövetkezeti jövedelmek hiányában egyesek, vagy egyes csoportok (klikkek) a saját zsebükből viselik a szövetkezet költségeit, ott mihamarabb korlátlan egyeduralom alakul ki a többiek rovására.

„Az én pénzem úszik benne, az történik, amit én akarok!“ — hallottam az egyik „elnök“ szájából. A „saját zsebére (rezsiben)“ dolgozó elnök természetesen mindent lefölöz, amit csak lehet.

Nem akarok általánosítani. Ez csak egy kikapott rikító példa volt annak jellemezésére, milyen veszedelmek fenyegetik azt a szövetkezetet, amelyikben nem folyik komoly társasgazdálkodás. Az ilyen nem is szövetkezet, illetőleg szövetkezet ugyan, de álszövetkezet. Másképpen papírszövetkezet, melyet az első szél elfúj. Ilyen szövetkezettel nem lehet elindulni a nagy nemzetgazdasági cél, a természetesvizek halasítása, üzemesítése felé, mert még az a kiindulópontunk sem lesz meg, hogy mennyi halat fognak és fajták szerint milyen százalékarányban?

A szövetkezetek feladata, hogy hozzáállassanak a szigorú társasgazdálkodás bevezetéséhez, mely egyaránt előnyt jelent az egyénre is és a közösségre is. Ha ez nem megy egyszerre, fokozatosan kell megvalósítani.

Aki pedig nem tud, vagy nem akar beilleszkedni a társasgazdálkodás fegyelmébe, annak nincs keresnivalója a szövetkezetben.

A szövetkezetek akkor járnak el a leghelyesebben, ha önmaguk szűrik ki soraikból az oda nem való elemeket.

1945-ben — a 6700-as rendelet kiadása előtt — jelszavunk ez volt: *Harc a halászati szövetkezetekért!*

1946-ban befejeződött a szövetkezetek szervezése.

Az 1947-ik évben legyen a jelszavunk: „Harc a jó szövetkezetekért!“ Leszámolás a szövetkezetek külső és belső ellenségeivel!

* * *

A halászságnak, ha az eddig elért eredményeket meg akarja tartani, össze kell fognia, nehogy kivivott jogai visszacsússzanak a prédalesők kezébe.

Ennek pedig csak egyetlenegy útja van: a jó szövetkezet.

(f.)

A Halászati Szövetkezeti Központ szerepe a szövetkezetek életében

Írta:

Kóczán Lajos

Az ország halászáinak 1946. március 30-án Budapesten megtartott kongresszusa — amint arra az ország halászái bizonyára még emlékeznek — kimondta, hogy a halászati szövetkezetek egyetemes képviselőjére, érdekeinek hathatósabb védelmére, ügyes-bajos dolgaiknak elintézésére, az anyagbeszerzés és értékesítés előmozdítására szükséges valamely központi szervezet létrehozása. Ez az országos szervezet a halászati szövetkezetek csúcsszerve kell, hogy legyen. E határozat végrehajtásának előkészítése során többféle terv merült fel. Az elgondolások érvényesítésénél sok jószándék vetélkedett egymással. Az egyik javaslat szerint ezt a szerepet a Halászok Országos Termelő és Értékesítő Szövetkezete vette volna át, más elgondolások szerint Központi Irodának felállításának terve jutott előtérbe, míg a harmadik elgondolás szerint a Halászati Szövetkezetek Országos Központja lett volna megalakítandó.

A halászati igazgatás magasabb szerveinek elgondolása szükségessé tette, hogy a halászati szövetkezetek — a többi gazdasági ágakban működő szövetkezetekhez hasonlóan — **egységes képviseléssel jelentkezzenek a halászati igazgatás felé.** Ez a szükségesség indította meg azt a fejlődési folyamatot, amelynek eredményeként sikerült a különböző elgondolásokat közös nevezőre hozni, az erőket egyesíteni. Örömmel töltött el bennünket, hogy a különböző mozgalmak képviselői együttes értekezleten megegyeztek abban, hogy a halászati szövetkezetek képviselőit értekezletre hívják össze és a kérdésben véglegesen döntenek. Az elhatározást tett követte. Így jött létre 1946. dec. 20-án a **Halászati Szövetkezeti Központ.** Ez az országos értekezlet elhatározta, hogy ez a Központ lesz a szövetkezeti halászok kis parlamentje, melynek kebelében időnként összegyülekezve megtárgyalják a szövetkezetek időszerű kérdéseit, hallatják hangjukat a sorsdöntő kérdésekben. A Központ felállításával új korszak kezdődött a halászati szövetkezetek életében. **Az egyes halászati szövetkezeteknek nemcsak érdekük, hanem kötelességük is, hogy ebbe a véglegesen kialakult érdekképviselői és gazdasági csúcsszervezetbe belépjenek.** Amelyik szövetkezet a csatlakozás elől félrehúzódik, az nem számíthat a halászati szövetkezetek egyetemességének támogatására sem anyagi, sem erkölcsi szempontból, sőt meg sem érdemli azt, mert félrevonulásával nem járul hozzá az erők összetevéséhez.

Hogy ne csak a szövetkezetek vezetőségi tagjai, hanem a szövetkezetet alakító kishalászok előtt is ismeretes legyen Szövetkezeti Központunk célkitűzése és munkája, az alábbiakban röviden vázolni kívá-

nom a Központ működését, célkitűzését. A Szövetkezeti Központ céljait a következőkben jelöltük meg:

1. A 6700/1945. M. E. sz. rendelet értelmében alakult halászati szövetkezetek működésének biztosítása, érdekeinek védelme szövetkezetpolitikai és gazdasági vonatkozásban.

2. Összeköttetés fenntartása a Földművelésügyi Minisztériummal és egyéb hatóságokkal. Az összműködés biztosítása más halászati szervezetekkel és testületekkel.

3. A hatóságok, a központ kötelékébe tartozó és más halászati vonatkozású szervezetek és testületek előtt véleményező és indítványozó tevékenység kifejtése.

4. Országos jellegű és közérdekű gazdasági feladatok megoldásánál való közreműködés.

5. Halászati szövetkezetek lajstromozása, tagjainak és vezetőségi tagjainak nyilvántartása, a tagszövetkezetek fontosabb eseményeinek statisztikai feljegyzése.

6. A szövetkezeti társasgazdálkodás, központi anyagbeszerzés, a bel- és külföldi halértékesítés előmozdítása.

7. Szövetkezeti gazdasági és szakmai irányú nevelő, oktató tevékenység kifejtése.

8. A tagszövetkezetek alapszabályszerű működésének ellenőrzése.

9. Halastavak, tógazdasági és tartósító üzemek létesítése.

10. Olyan vízterületek bérbévétele és hasznosítása, melyekre halászati szövetkezetek nem alakultak, illetve megszűntek.

A Szövetkezeti Központ működését ez a tíz pont szabályozza. Működését akként végzi, hogy a szövetkezeti érdek minden körülmények között biztosítható legyen. Tisztában vagyunk azzal, hogy a halászati szövetkezetek nehézségekkel küzdenek, munkájukat bizonyos körülmények nagyon megnehezítik, azonban bízunk kell abban, hogy a halászat terén olyan fejlődést tudunk elérni, amely minden egyes dolgozó halász megélhetését biztosítani tudja. Sajnos, az eddigi tapasztalatok sok esetben azt mutatják, hogy egyes szövetkezeti tagok nem veszik olyan lelkiismeretesen kötelességeik teljesítését, mint ahogyan azt az ország egyetemes érdeke megkívánná. Nagyon sok szövetkezet tagjai között még mindig sokan szerepelnek olyanok, akik mi alapokmányunknak, a 6700-as rendelet szellemének nem felelnek meg. **A most folyamatban lévő tagrevíziót is az a szükségesség vezeti, hogy a halászati szövetkezetekben helyet foglaló hivatásos halászok érdekeit minden körülmények között meg tudjuk védeni.** Maga a tagrevízió, amint azt nagyon jól tudjuk, két részből tevődik össze. Az egyik rész végrehajtásánál éppen azt kutatjuk és keressük, hogy az egyes szövetkezeti tagok mennyiben felelnek meg az alapszabályokban lefektetett követelményeknek. Ennek végrehajtása során azt tapasztaltuk, hogy egyes szövetkezeteknél a tagoknak kb. 25—30%-a esik ki a szövetkezeti tagságból. A tagságból való kiesés azonban nem jelenti azt, hogy az illető egyén meg lesz fosztva a halászati lehetőségektől, mert ezek részére a szövetkezet a halászat folytatására területi engedélyt ad, tehát ennek alapján folytathatják a halászatot.

Az alapszabályokban lefektetett elvek kimondják, hogy a szövetkezeti tagoknak a halászat főfoglalkozásuk kell, hogy legyen, ami más szóval azt jelenti, hogy a szövetkezeti tagságra csak azok a halászok tarthatnak igényt, akik a halászatból megélhetésüket legalább fele részben bizto-

sítani tudják. E cél elérése érdekében vezettük be felsőbb utasításra a halfogási könyvek használatát. A földművelésügyi kormányzat előírta, hogy megbízható módon meg kell állapítanunk az egyes szövetkezeti tagok halfogási eredményeit. Ugyanis csak ezen alapon bírálható el, hogy az egyes szövetkezeti tagok mennyiben tudják megéltetésüket a halászatból fedezni. A halfogási könyvek vezetése igen fontos a szövetkezet gazdaságpolitikai vonalvezetésének szempontjából is. Tudjuk nagyon jól, hogy a szövetkezetek gazdasági rentabilitása nem kizárólag a termelés nagyságától függ. **Hiába termelnek a szövetkezetek kétszer, vagy háromszor annyi halat, ha azt nem tudják megfelelő áron értékesíteni.** Életlehetőségük nem javult semmit, csak munkájuk és fáradságuk szaporodott. A Szövetkezeti Központnak a termelésre vonatkozólag megbízható adatok állnak rendelkezésére. Fel tudja kutatni az eladási lehetőségeket és így a szövetkezeti többtermelés gazdasági jelentősége, ezzel együtt az egyéni megéltetés fokozása biztosítható lesz. Ezért felkérjük a szövetkezeti tagokat, hogy a halfogási könyveket pontosan vezessék, hiszen a fogott mennyiség nem adóalapot képez, ez senki másra nem tartozik, csak a szövetkezetre és a Szövetkezeti Központra. A második tagrevízió az év második felében a halfogási könyv eredménye alapján történik meg és ha a halfogási könyvek azt mutatják, hogy egyes tagok nem tudtak annyi halat fogni, mint amennyi megéltetésüket legalább felerészben biztosítani tudja, úgy azokat az igazgatóság kénytelen lesz a tagok sorából törölni.

A szövetkezetek működésének gazdasági biztosítására több cégnél eljártunk, hogy **minél kedvezőbb szerszám- és anyagbeszerzési lehetőségeket kutassunk fel.** Örömmel jelenthetjük, hogy eljárásunk eredményeként módunkban van háló, kötél, horog, stb. beszerzését kedvezően eszközölni, a szövetkezeti tagokat ezekkel a cikkekkel ellátni. Tudjuk nagyon jól, hogy minden kezdet nehéz, de a kitartó, türelmes munka mindig meghozza a maga gyümölcsét.

Szövetkezeti vizsgálataink alkalmával a legtöbb helyen azt láttuk, hogy a szövetkezeti törvényben kötelezően előírt **üzleti könyvek vezetése nagy gondot okoz.** Ennek részben az az oka, hogy a vidéki kisebb helyeken nagyon nehéz, vagy egyáltalában lehetetlen olyan szakembert találni, aki a könyveket megnyugtató módon vezetni tudná. Központunk ezért vezette be a **központi könyvelést** azoknak a szövetkezeteknek részére, amelyek ebben részt óhajtanak venni. A központi könyvelést teljesen díjtalanul végezzük. A szövetkezetnek ezzel kapcsolatban semmi más teendője nincs, mint hogy a pénztárkönyv másolatát minden hónapban küldje fel hozzánk. Ennek a másolatnak az alapján állítjuk mi ki és vezetjük a törvényben előírt módon az üzleti könyveket. **37 tagszövetkezetünk közül eddig 16 vette igénybe a központi könyvelést,** de szeretnénk, ha ezt a kérdést a többi szövetkezet is mérlegelés tárgyává tenné és elhatározná, hogy ebben az akcióban is részt vegyen.

Hálánkat fejezzük a Földművelésügyi Miniszter Úrnak azért, hogy lehetővé tette a „**H a l á s z a t**” újbóli megjelenését, mert ezzel nemcsak a szövetkezetekkel való közvetlen érintkezési lehetőséget növelte, hanem olyan kapcsolatot is létesített, amelynek eredményei minden bizonnyal már a közeljövőben megmutatkoznak.

Természetes vizeink halállományának fokozása

Írta:

Báldy Bálint

m. állami gazdasági főfelügyelő.

Azonos cím alatt a HALÁSZAT egyik lapszámában már közleményt írtam 1941 évben. Akkor sokan helyeselték megállapításaimat és terveimet s ez késztetett arra, hogy újból foglalkozzak ezzel a kérdéssel. Ma különösen időszerűnek vélem természetesvizeink halnépesítésének a tervével foglalkozni, mert hiszen az eljövendő magyar élet nem hagyhatja a jövőben is kihasználatlanul ezeket a roppant nagykiterjedésű vizeinket, hol kellő hozzáértéssel és tervszerű halgazdálkodással valósággal halbőséget teremthetünk.

Újraélesztjük a régi magyar halászatot és a halászbérlők hosszú sorának adhatunk nagyobb keresetet, több kenyeret. Halkedvelő fogyasztó közönségünket pedig egész éven át elláthatjuk a természetesvizeinkben termelt kitűnő és sokféle nem es hallal. Egészen elszomorító ma végignézni egy-egy vízmenti városunk halpiacát. Mint bajai ember jól emlékszem arra, mikor a Sugovica (ma: Kamarás Duna) öblében közvetlenül a város alatt 10—15 hatalmas „halászbárkák”-ból hordták fel halászaink a szebbnél-szebb halakat „halasbódéik”-ba s különösen pénteken reggel minden valamire való bajai háziasszony ott szorongott s válogatta ki a maga halát.

Ma ugyanott halászbárkákat már nem látunk; eltűntek a jólismert és szeretett régi bajai halászok és az alig pár darab halaskádban főleg törpeharcsák, keszegek és egyéb apró halat lelhet csak a közönség. Egy-egy szebb pontynak, harcsának vagy csukának egészen híre megy a piacon.

Természetesvizeink halállományának fokozása nagyon időszerűvé vált azért is, mert az egész magyar halászat — annak minden kérdésével és problémájával együtt — az állam kezébe került. Így hát minden adottságunk meg van ahhoz, hogy ezt a nemzetgazdasági szempontból annyira fontos tervünket megvalósíthassuk.

Úgyis, mint a természetesvizeinket jól ismerő dunai ember s mint a gyakorlatban 30 éve dolgozó tógazda, a következőképpen képzelem el a tervek keresztülvitelét:

1. Szakemberekből álló **központi bizottság** foglalkozzon sürgősen ezzel a kérdéssel s dolgozzon ki halnépesítési tervet természetesvizeink mindegyikére. Gyűjtsünk össze a helyi viszonyokkal ismerős halászokból is bizottságokat, melyek azután helyi ismereteik alapján útmutatásokat adhatnak a központi bizottságnak. Így azután lennének: dunai, tiszai, balatoni, velencetavi stb. helyi bizottságok.

2. Dolgozzuk fel részletesen természetesvizeink mindegyikének **szakaszokra beosztott** lehetőségeit a halszaporítással (halféleségekkel) és lehalászásával kapcsolatosan.

3. Műszaki szakemberek bevonásával állapítsuk meg azt, hogy kisebb-nagyobb töltések és zsilipek megépítésére, hol létesíthetünk közvetlenül természetesvizeink partjai mellett olyan **ívóhelyeket**, hová ára-

dáskor vizet foghatunk fel, s hol idejében kihelyezett nemes anyahalak segítségével csaknem költségmentesen nevelhetünk fel nagymennyiségű ivadék halat. Ezeket ősszel a vízzel együtt engedhetjük be természetes vizeinkbe.

Igen természetes, hogy vízügyi- és vízszabályozási programmunk keresztül vitelénél (Duna-Tisza csatorna létesítése, a Sió hajózhatóvá tétele, a Kőrösök felduzzasztása, öntöző gazdálkodás bevezetése stb.) legyünk figyelemmel halszaporító és halívó területek létesítésére is, mert hiszen ezek az új és kibővített régi vízterületek mind kitűnő halászterületek lesznek.

4. Sürgősen megszervezendő az, hogy a vízmenti természetes ívóterületekről még gyors apadás esetén is a nemes ivadékkal mind visszakerülhessen a medrekbe s ne pusztuljon az el odakint sok-sok métermázsa mennyiségben.

5. Különleges felszerelésekkel lássunk hozzá — főleg folyóvízi holtágainkban — a káros és értéktelen ragadozó apró halak (törpeharcsa, sügérfélék, stb.) tömeges irtásához. Tudvalevően ezek az ikra-, ivadék- és takarmánypusztító halak áradáskor kiözönlenek a holtágakba, ahol őket apadáskor „sűrű fémhálók“ segítségével összeszedhetnénk és megritkíthatnánk.

6. A természetes vizeink halállomány fokozásának leghatásosabb intézkedése az legyen, hogy az egyes természetes vizeinkhez legközelebb eső tógazdaságokat (vagy legalább is azoknak egy bizonyos területét) állítsuk be kimondottan nemes halivadék termelésére. Ezt annál inkább akadály nélkül megtehetjük most, mert hiszen tógazdaságaink mind állami kézbe kerültek.

Termeljünk ezekben a tógazdaságokban a szükséges mennyiségben és minőségben nemes ponty, süllő és harcsa ivadékot.

Minden természetes vizünknek ismerjük a legmegfelelőbb halféleségeit, azokat helyezzük tehát oda nagy mennyiségben.

A ponty-ivadék előállítása mellett neveljünk nagyon sok süllő- és harcsa-ivadékot is, mert hiszen ezek a nemes ragadozók egyes vizeinknek a legfőbb halai. Ezeknek a nemes ragadozóknak az elszaporításával a legtermészetesebb módon irtjuk és hasznosítjuk majd a káros és értéktelen apró ragadozókat és egyéb fehér halakat.

7. Végül pedig állítsuk fokozottabb mértékben haltenyésztésünk és természetesen természetes vízi halgazdálkodásunk szolgálatába is tudományos halászati intézményeinket. Folytassanak értékes kutatásokat természetes vizeinkben is s derítsenek fel ott mindent. Munkájuk megkönnyítésére és gyakorlati alátámasztására állítsuk fel sürgősen a halkísérleti és halászati tógazdaságokat, melyeknek létesítésére már hosszú évekket ezelőtt tettem javaslatot.* Ennek az intézménynek az elhelyezését ott tartom megfelelőnek, ahol egyrészt kísérleti tógazdaságot állíthatunk be, másrészt pedig közelében értékes természetes vízi terület is van, hol ennek a népesítését, halszaporítását és halászásait is tanulmányozhatjuk.

A Ráckeve-i elgondolást nagyon megfelelőnek tartom annál is inkább, mert a Soroksári Dunaágot a legideálisabb halszaporító területnek tartom, hol a természetes vízi halkutatást a legsikeresebben folytathatjuk.

* Az Országos Halélettani és Szennyvízvizsgáló Kísérleti Intézet már 1906 óta sürgeti e kérdés megoldását. (Szerk.)

Közel van a fővárosunk is, honnan mind a hazai, mind pedig a külföldi érdeklődők könnyen elérhetik majd ezt a nagyjelentőségű halkísérleti, halkutató állomásunkat és oktató intézményünket.**

* *

Kedves Halásztársaink! Szóljunk hozzá a HALÁSZAT hasábjain minnél többen ehhez a fontos kérdéshez. Mindannyiunk tudása, közreműködése és lelkesedése szükséges ahhoz, hogy természetesvizi halászatunkat megsegítsük és felemeljük: Hogyha sikerül ismét halbőséget teremteni és állandósítani természetes vizeinkben, úgy fontos szociális feladatot teljesítünk mind a halászattal foglalkozó családokkal, mind a partmenti lakossággal szemben. Felfokozott haltermelésünkkel pedig népelelmezésünket segítjük.

HALÁSZOK — HORGÁSZOK

Írta:

Hillinger Oszkár

a „MOHOSZ“ ü. v. alelnöke.

Mást jelent ma e két szó, de lényegében ugyanaz értendő alatta. Mind a halász, mind a horgász egyet akar: jó fogást. Ha egyet akarnak, úgy a céljuk is egy: jó halbő vizet. Jó halbő víz, csak úgy lehet, ha a halász és horgász — mert érdekük közös — gondolkodnak HERMAN OTTÓ klasszikus mondásán „a régi magyar ember gondozta a halat, a mai magyar ember írta a halat“, barátilag összefognak és ismét gondolni fogják a halat.

Ha a halász és horgász egymásközötti viszonyát nézzük, meg kell állapítanunk, hogy a halbőség mindkét fél legfontosabb érdeke és ezt csak őszinte együttműködéssel lehet megvalósítani. Tudjuk, hogy a halászoknak kenyérkereseti foglalkozásuk a halászat, míg a horgászoknak a pihenés legszebb neme. Érdekeik nem ütköznek egymással, hanem ellenkezőleg, azok közösek. Magától adódik, hogy ugyanazon a vízterületen halászoknak és horgászoknak mindent el kell követniök, hogy a halszaporodást előmozdítsák, ne fogják ki az ívó, vagy méreten aluli halakat, ne nézzék a pillanatnyi jobb eredményt, hanem gondoljanak arra, hogy az ívó hal visszabocsátása a vízbe annak leívása után sokezer újabb halivadékot jelent, tehát sokkal több hal lesz a vízben és eredményesebb lesz a fogásuk is.

A régebben is halászatot űző mesterek kivetik maguk közül azokat az úgynevezett konjunktúra halászokat, kik az azonnali haszon kedvéért méreten aluli halakat fognak ki, vagy meg nem engedett módon és eszközökkel, nem halásznak, hanem ír t j á k a halat. Ugyanezt teszik a horgászok is, kitzásítják maguk közül azokat, akik nem tartják be a horgászat előírt szabályait és gondoskodnak arról, hogy az ilyen állítólagos horgász ne vehessen többé horgászbótót a kezébe.

Mint látjuk, közös érdekekről van szó, tehát a siker érdekében is közös munkát kell végezni. **A közös, egymásiránti megértéssel végzett**

** A kérdés helyesebb megoldásra talált már azóta Alsó-Gödön, hol a Duna fő és mellékága, holtágai, kísérleti tógazdaság és egy kitűnően felszerelt laboratórium áll a kutatók rendelkezésére. Mindez 1 órányira a fővárostól. (Szerk.)

munka eredménye pedig nem lehet más, mint jobb, szebb eredmény, egyik részen anyagi siker, másik részen erkölcsi siker és egymás eredménye iránt pedig, baráti elismerés és megelégedettség.

Össze kell fogni a halászoknak és horgászoknak, az esetleges félreértéseket nem kimélyíteni, hanem kiküszöbölni és így közösen telepíteni az arra szoruló vizeken halivadékokat. Kímélni a kímélendő halakat, békésen nézni egymás munkáját.

Vessék ki maguk közül a nem odavalókat, mert ezek megmételtyezik a halászok és horgászok jóviszonyát és csak a zavarosban akarnak halászni, vagy horgászni. A halászok és horgászok között mindig igaz megbecsülés volt egymás iránt és ez az akarat ma is megvan, de nem szabad megengedni, hogy bárki, bármely módon megzavarja ezt a jóviszonyt, mert kölcsönös megértéssel nem lehet surlódás vagy nézeteltérés azok között, kik a demokrácia igazi munkásai. Az ellentétek szítója nem egyéb, mint a demokráciának és az újjáépítésnek ellensége.

Legyen szabad ismét hivatkoznunk HERMAN OTTÓ „Az igazi halászat” című cikkére, melyben többek között a következőket állapítja meg:

„Megismerve a hal szaporodását, fejlődését, megélhetésének feltételeit, tudva becsét az emberi háztartásban: hamar rájövünk, hogy védelmére, életének megkönnyítésére ráfordított gondot ezerszeres haszonnal fizeti meg”.

„Mihelyt egy nemzet körében sokan gondolkoznak így, sokan szerzik meg tisztán a meggyőződést: a halgazdaság virágzásnak indul és ezt azután megérzi a közvagyon is; de nemcsak abban, amelyet pénzben lehet kifejezni, hanem a legbecsesebb vagyonban, az egészségben is, mert tagadhatatlan, hogy a hal a legjobb eledel közé tartozik”.

Nem is kell egyebet tenni, mint követni fenti bölcs szavakat és a cél elérésére fogja meg a halász a horgász jobbát és dolgozzon együtt békésen és akkor mindketten megtalálják az ősi halászat és a horgászat igazi értékét, célját és nemes eredményét.

HIVATALOS RÉSZ

Halászati Szövetkezeti Központ értesítése

Értesítjük Tagszövetkezeteinket, azok tagjait, hogy a szövetkezetek igazgatóságához működésünk kezdete óta a következő értesítéseket és körleveleket bocsátottunk ki:

3/946. A Pénzügyminiszter 169.190/946. XI. b. sz. rendeletét, mely a halászati szövetkezetek általános forgalmiadó kötelezettségére vonatkozik. — 95/947. Halászati szövetkezetek tagrevíziója. — 56/947. Halász-szerszámok karbantartása. — 153/947. A forintmérleg rendelet ismeretése. — 290/947. Halfogási könyvek vezetése. — 302/947. Központi könyvelés bevezetése. — 320/947. Horgászterületi engedélyek árának megállapítása. — 323/947. Halászati tilalom. — 324/947. Vízszennyezések és halpusztulások esetén követendő eljárás. — 416/947. Tilalmi rendelet módosítása. — 440/947. A horgászrend. — 507/947. A szövetkezeti törvény rendelkezése a szövetkezetek nyilvántartása tárgyában.

Mindazok a szövetkezetek és szövetkezeti tagok, akik ezeket a rendeleteket behatóbban tanulmányozni kívánják, azok forduljanak Központunkhoz, mely készséggel áll rendelkezésre. (Budapest, VI., Teréz-körút 62. III. em.) és a kívánt rendeleteket pótlólag a kérőnek megküldi.

Időszerű teendők a tógazdaságokban*

Írta:

Dr. Sivó Emil

A „Halászat“ céljának tekinti, hogy az ország tógazdait mindenkor tájékoztassa azokról a munkálatokról, amelyek elvégzése az adott időpontban éppen aktuális és ennek a feladatkörnek minden egyes megjelenő számában állandó rovatot fog szentelni.

A szaklap első példányának kiadása éppen olyan időszakra esik, amidőn a termelés helyes megindítása érdekében a tógazda vállaira a leg súlyosabb feladatok nehezednek. Ezért az első alkalommal kissé kimerítőbben kívánunk foglalkozni az időszerű kérdésekkel, különös tekintettel arra, hogy a háború pusztítása után az elvégzendő feladatok a rendesnél sokkal súlyosabbak és azok megoldása a normálisnál sokkal nehezebb problémát jelent.

Kezdjük mindjárt a legfontosabb kérdéssel, *tavainknak a termelés megindítására alkalmas állapotba való hozásával*. E sorok megjelenésének időpontjában ezeken a munkálatokon a tógazdaságoknak tulajdonképpen már túl kell lenniök, de mégis hasznos lesz röviden rámutatni a feladatok egyes ágazataira, mert akkor is felmerülhetnek még mindig pótolható hiányok, ha az alapvető munkálatokon már túljutottunk.

A tavakat mindenekelőtt alkalmassá kell tenni a megfelelő vízmennyiség hiánytalan tárolására. Gyakran előfordul, hogy a rendelkezésre álló vízmennyiség a töltésfejelési munkák hiányossága miatt nem fogható fel és még gyakoribb hiba, hogy a már felfogott vízmennyiség apadását nem gátolják meg kellő körültekintéssel. Az engedélyezett vízszintet igen sok tógazdaságban nem lehet elérni a töltések süllyedése miatt. Ahol a tavak feltöltéséhez nagyobb földmunkára van szükség, ott azzal már el- késtünk, de a tapasztalat azt mutatja, hogy gyakran egészen kis töltésszakaszok megemlése lehetővé teszi a felfogható vízmennyiség jelentékeny szaporítását. Nagyon ajánljuk, hogy minden tógazda legyen erre különös tekintettel, mert sok esetben kisebb töltésemeléssel még most is elérheti a tavak jobb feltöltését.

Állandóan időszerű feladat a víz elszökésének megakadályozása. Ezért, ahol azt tapasztaljuk, hogy akár a zsilipdeszkák hézagos elzárása, akár a töltéseken képződött lukak vagy befúrások következtében víz folyik el, ott a betömésről haladéktalanul gondoskodjunk. A zsilipdeszkák hézagainak kitömésére leginkább a jól tapadó lótrágya alkalmas.

Nagyon elszaporodott ismét a pészmapocok, mely töltéseinkben komoly kárt okoz. Irtásukhoz a tógazdasági alkalmazottak körében megvolna a kedv, mert ez értékes-bőrük miatt is kifizetődik, sajnos azonban lőfegy-

* E cikk f. évi május hóban érkezett a szerkesztőséghez s a lap megjelenésének késése miatt egyes problémái aktualitásukat elvesztették, mert olyan kérdésekkel is foglalkozik, melyek a lap megjelenését jóval megelőzően elvégzendő munkálatokat tárgyalnak. (Szerk.)

ver szükséges hozzá. A kérdés megoldása nem mindenütt egyszerű, tehát elsősorban arra kell súlyt helyeznünk, hogy állandó figyelés mellett a fúrásokat azonnal betömjük. A víz a mi legdrágább kincsünk, melynek minden cseppjére vigyáznunk kell, különösen a tavak sok helyen gyengén sikerült feltöltése és a szárazság folytán bekövetkezett pótlási nehézség miatt.

Nem tudjuk eléggé erős nyomatékka l hangoztatni a tavak tisztántartásának, tehát *a káros vízi növényzet kiirtásának kérdését*. Normális viszonyok között jól kezelt tógazdaságban ez a probléma már alig okozott valami gondot, most azonban általánosan tapasztalt baj, hogy a háborús állapotok folytán bekövetkezett elhanyagoltság a tavak eddig el nem képzelt elgazosodására vezetett. A tógazdának ezzel kapcsolatos feladata költséges és fáradságos, sőt egy év alatt sok helyen el sem végezhető. Azonnal állítsunk tehát munkába a lehetőséghez képest minél több csuklóskaszát és ne sajnáljuk a költséget, mert azt a tó bőven visszafizeti. Csónakok most már építhetők és javíthatók, csuklóskaszákat és cserjekaszákat is be lehet szerezni, úgyhogy az elkövetkező időben a vízi növényzet irtásának minden lelkiismeretes tógazdánál megszakítás nélkül folytania kell azokban a tavakban, ahol arra szükség van. Az idej sással, gyékénnyel és náddal nem lesz sok bajunk, azokat csuklóskaszával aránylag könnyen kipusztíthatjuk, nehezebb azonban megbirkózni a megizmosodott tavalyi vízi növényzettel. *Külön felhívjuk még a figyelmet a nem várt ellenségre, nevezetesen a sok helyen elszaporodott fűzesekre, melyek kiirtása szintén elengedhetetlen és csak nehéz munkával, a célnak megfelelő baltával vagy irtókapával lehetséges.*

Mire e sorok megjelennek, *a népesítés, ivatás, sőt ahol a vöröskóróság felütötte fejét, annak lefolyása már mind lezajlott*. A tavak népesítése tehát adva van és a termelés irányítható tényezői körül *a fáradhatatlanságig fokozott gazirtáson kívül* már csak *a takarmányozás és a trágyázás irányítása* áll rendelkezésünkre.

A legnagyobb nehézségek éppen e téren mutatkoznak.

A tavalyi aszály következményeit állattenyésztésünk és ennek keretében haltenyésztésünk most sínyli meg. A *tengeri*, a vele körülbelül egyenértékűnek vehető *csillagfürt* és egyéb takarmányneműek ára olyan magas, hogy a termés értékesítésénél várható eladási ár bizonytalansága miatt ezeknek a takarmányneműeknek nagyobb mértékben való felhasználása kockázatot rejthet magában. De különben sem állanak ily elsőrendű takarmányfajták olyan mennyiségben rendelkezésre, hogy a békeévek takarmányozási mértéke megközelítően alkalmazható volna. Ezért mindenféle *szurrogátumhoz, póttakarmányhoz* kell fordulnunk és a gyakorlatban minden felhajtható takarmányneműt igyekeznünk kell halaink részére biztosítani, természetesen mindenkor mérlegelve azok beszerzési árának és takarmányértékének helyes arányát. Elsőrangú szerep jutott a különféle olajosmagvak ütéséből származó pogácsafajtáknak és *daráknak*, melyek beszerzésére tógazdaságaink között nagy verseny folyik. Tekintetbe jöhetnek még az értékesebb *malomhulladékok* és a beszerezhető *sertéstrágya* és *mésziszap* is.

A sertéstrágya felhasználásával vigyázzunk, hogy olyan időben, amikor a tavakban *oxigénhiány* lép fel, tehát az erősebb felmelegedés időszakában, amikor a szerves élet nagymértékű oxigént von el a tóból, már megszüntessük a sertéstrágya kiszórását. Egyébként ennek alkalmazása május és június havában holdanként 5—15 q mennyiségben ajánlatos.

A cukorgyári mézsziszapból holdanként 5—10 q a szokásos mennyiség. Trágyázni azonban csak a vízinövényzettől eléggé megtisztított tavakban ajánlatos, nehogy a káros gázt tápláljuk.

E helyütt hívjuk fel a figyelmet a kiirtott és a tóban lekaszáltan hagyott növényzetnek a tóra gyakorolt rendkívül nagyértékű trágyázó hatására, amelyet azzal tudunk biztosítani, hogy a lekaszált növényzetet a leeresztett tófenéken kúpokba rakva trágyaként kirakjuk. Azzal a súlyos hátránnyal szemben, melyet tavaink elgazosodása folytán a tóterület beárnyékolásával és a tó termőerejének a haltenyésztés terhére történő elvonásával tavaly és részben az idén is elszenvedtünk, ebben a vonatkozásban a jövőben némi kárpótlást fogunk találni.

A halak gyarapodása a sok rendkívüli tényező behatására az idén előreláthatólag rendkívül szélsőséges keretek között fog váltakozni. *A kihelyezett tenyészanyag a legtöbb helyen messze nem felel meg a békebeli minőségnek.* (A törzs megjavítása a következő évekre maradó komoly feladat.) Rendkívül sokféle nem eléggé kipróbált takarmányfajtát etetünk fel. A tavak minősége szintén nagyon széles skálában váltakozik, helyreállított voltak mértékétől függően. Elmondhatjuk tehát, hogy a békeévekhez viszonyítva a normálisnál sokkal több bizonytalansági tényezővel kell számolnunk. Ezért fokozottan van szükség a kéthetenkénti próbahalászatokra, hogy állandóan tájékoztatást nyerjünk a halak időközi gyarapodásáról. Súlyt kell azonban helyezni a próbahalászat alkalmával nagyobb mennyiségű hal kifogására, mert éppen a szélsőséges különbségek miatt megnyugtató képet csak nagyobb darabszámból nyerhetünk. A fogyatékos próbahalászat pedig sokszor inkább meg t é v e s z t, mint tájékoztat.

Befejezésül még csak egyet. Különösen völgyzáros tavaknál a nyári zivatárokat követő hirtelen áradások nagy veszélyt jelentenek a tóltésekre. Ezek a tógazdaságok fordítsanak fokozott gondot az árapasztók karbantartására.

Ezúttal csak nagyobb vonásokban vázoltuk fel fentiekben a feladatokat, melyek a tógazdára ezidőszert háruznak. Részletekre következő számunkban fogunk kitérni. *Tekintettel arra, hogy a haltenyésztés szép és érdekes, de nehéz és fáradságos, sok veszélyt rejtő és tanulmányozást igénylő munkájába a legutóbbi időben sok új gazda kapcsolódott be, mindenkinek szívesen szolgál a „Halászat“ szerkesztősége minden felmerülő kérdésben felvilágosítással.*

Magyar Tógazdaságok és Halkezeskedelmi Részvénytársaság

Igazgatóság: Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 5. Tel.: 180-268 és 381-540.

Levélcím: Budapest 4. Pósfaliók 271. Távirati cím: Tógazdaságok.

Üzlet és raktár: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 180-207.

Elárúsítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Tel.: 180-207.

Szállítási iroda: Budapest, XI., Budaórsi-út (pályaudvar). Tel.: 268-616.

Veszünk és eladunk mindenféle tógazdasági és természetesvízi élő és jegelt halat.

Halkereskedelmünk helyzete

A háború elviharzása után a magyar halkereskedelem csaknem előlről kezdhetett mindent.

Hosszú évtizedek szorgalmas munkájának eredményét perzselte fel századunk második világegése. A rombadőlt vagy kiégett épületek, a kifosztott üzletek, a feldúlt vásárcsarnokok, az elpusztult vagy elhurcolt gépkocsik nem csupán a halkereskedők veszteségei.

Azonban nem is ezek a legsúlyosabbak, a legnehezebben pótolhatók. A budapesti halkereskedők 12 dunai halászbárkája közül négyet a bombázások idején elővigyázatosságból a Szentendre feletti papszigeti Duna-ágra vontattak. Ott 1944-ben a németek elsüllyesztették mind a négy bárkát. A többi bárka az ostrom alatt ment tönkre. Roncsaik valahol a Duna fenekén korhadnak.

Szépszámú és jófelszerelt halszállító vasúti kocsijaink egy részét nyugatra vitték, az itthon maradtak többé-kevésbé súlyosan megsérültek, megrongálódtak. Ámde hiába is lettek volna használható állapotban ezek a halaskocsik, az elmúlt év tavaszán még úgysem lehetett szó vasúti szállításról. Hiszen alig néhány tógazdaságban maradt valamelyes hal. Inkább csak ott maradt valami, ahol 1944. őszén nem tudtak lehalászni. De a tógazdaságok megmaradt, megmentett készlete is napról napra apadt.

1945. tavaszán először a Magyar Tógazdaságok és Halkereskedelmi Rt. szállított jelentősebb mennyiségű pontyot Budapestre tehergépkocsin. Igaz, hogy ez a szállítás is csak a harmadik kísérletre sikerült, mert az első két tétel olyan fogyasztókhoz került, akik nem tartották szükségesnek az ellenérték kiegyenlítését. Bizony az első halszállítmányok még igen keservesen juthattak a fővárosba. A harckocsiktól felszántott, összelőtt, felrobbantott utakon gyakran érte géphiba az amúgyis rozoga, összetakolt kocsikat: folytonosan szerelni kellett a gyenge minőségű, erősen használt abroncsokat. A gumik nem bírták sem az utakat, sem a terhelést. A közbiztonság hiánya következtében egy-egy halszállítás valóban „vállalkozás” volt, de a szó katonai értelmezésében. Az ilyen expedíció-szerű autóutak még 100—200 km-es, azelőtt pár óra alatt befutható távolságról is, gyakran 5—6 napig is eltartottak.

A természetesvizek halászatának eredménye még nehezebben juthatott el Budapest nélkülöző lakosságához. A legtöbb halásztól elvették, elvitték hálóját, szerszámaikat. A nagy ügyvel-bajjal kifogott kevéske halat többnyire nem tudta, de nem is merte tartani, tárolni a munkáját újból elkezdő halász. Jége nem volt, igyekezett tehát a kifogott halat helyben eladni vagy valamelyik közeli piacra szállítani. Később, a vasúti forgalom megindulával, majd a vonatjáratok sűrűsödése után, megkezdődött és fokozódott a hal „batyuzása” a főváros felé.

A helyzet azonban hétről hétre javult. Az a csodálatos lendületű újjáépítés, amelynek kiváltképpen Budapesten lehetünk tanúi, a halszakmában, a halkereskedelemben is gyönyörű eredményeket ért el. Ma már biztosítva van Budapest és a vidék hallal való folyamatos ellátása, már t. i. annyira, amennyire azt a megrongálódott tógazdaságok lényegesen kisebb termése és természetesvizeink különösen minőségileg leromlott halállománya lehetővé teszi.

Három elsüllyesztett dunai halászbárka kiemelése a víz alól nagy költséggel már megtörtént. A robbantásos halászatoktól súlyosan megron-

gálódott bárkákat kijavították, s kettő közülük még karácsony előtt vízre is került.

Békében, illetve legutóbb 1943. karácsonyán, a budapesti halász-bárkákból több, mint 3000 q élőhalat lehetett tárolni. **Most karácsonykor — 1946-ban — a halpiacon rendkívül élénk volt a kereslet, s alighanem le lehetett volna bonyolítani a békebeli (vagy még inkább: a háborús) karácsonyi forgalmat is, ha elegendő hal kerülhetett volna a fővárosba.** A karácsonyi halszűkének egyik okát éppen a tárolási lehetőségek korlátozottságában kell keresnünk.

Számottevő anyagi áldozattal eddig már több halszállító vasúti kocsit is sikerült üzembe helyezni. De azért az élőhal szállítása most még főképpen tehergépkocsikon bonyolódik le, noha ez a fuvarozási mód — kiváltképpen nagyobb távolságról — jóval drágább a vasúti szállításnál. A halastavak és a telelők általában több kilométernyi távolságra fekszenek a vasútállomásoktól. A tógazdaságok nagy részének nincs elegendő fogata, halszállító felszerelése is elpusztult, s így nem tudja a telelőből kifogott halat a vasútállomásra küldeni. Számos tógazdaság vasútállomása mellékvonalon fekszik, és ezekről általában olyan rossz a csatlakozás, hogy sokszor e miatt nem lehetséges a halaskocsiban történő szállítás. Ezért gyakori mostanában a kapcsolt szállítási mód: mikor is a hal berakása, vagyis a telelőből a vasútra-szállítás tehergépkocsin történik. Sajnos ez sem jelent mindig kielégítő megoldást, mert munkaerő- (napszámos)-hiány miatt gyakori a hosszadalmas rakodás, főképpen keményebb fagyok idején.

A szállítási díj aránytalanul magasabb most, mint volt a háború alatt, de a békében is. Ez azonban nemcsak az elmondottak miatt van így, hanem azért is, mert a MÁV mindenféle szállítási kedvezményt megszüntetett. A halkereskedelem költség-tényezői közül azonban nem a fuvardíj az egyedüli, amely viszonylag is súlyosabb a békebelinél. **A fogyasztási adó megállapításakor egyetlen cikk adóját sem emelték olyan arányban, mint éppen a halét.** A keszeg békebeli 2 filléres fogyasztási adója helyett hónapokon keresztül 48 fillért kellett fizetni (tehát a békebeli díjtétel 24-szeresét!), míg aztán sikerült illetékeseket rávenni arra, hogy a halfélék fogyasztási adóját is csak abban az arányban emeljék, mint a többi élelmicikkét. A minden kereskedőt egyaránt érintő, a békebelinél magasabb költségeken kívül (üzletbér, adók, szociális terhek, stb.), a halkereskedőknek van még egy különösen súlyos költség-tétele is: **a vízdíj.** A gyenge forgalmú őszi hónapok idején számos kiskereskedő azért nem tartott élőhalat, mert azon még a tárolás során elhasznált víz árát sem tudta megkeresni, nemhogy egyéb kiadásainak fedezésére és megélhetésére is jutott volna valami.

Kétségtelen, hogy a hal ára — a többi élelmicikkhez viszonyítva — nem mondható nyomottnak. Figyelembe kell vennünk azonban azt a tényt, hogy tógazdasági halkészletünk és természetesvizeink halzsákmánya együttvéve is lényegesen kisebb mennyiség, mint amennyit ma a fogyasztóközönség megvásárolna. Azonban az ország halállományának gyarapodása, bőségesebb halászati eredmények, a húsfélékben, tojásban mutatkozó erős kínálat, vagy pedig a fogyasztóközönség vásárlóerejének csökkenése jelentősen lemorzsolhatja a halárakat. Ennek az őszi pénztelenség idején lehattunk tanúi.

Még mást is tapasztalhattunk az őszi hónapok folyamán. Azt ugyanis, hogy a baromfi milyen komoly vetélytársa a halnak. Nem szabad elfeledkeznünk arról, hogy a háborús évek alatt, amikor a közönség csak alig-alig jutott valamilyen húsféléhez és baromfi

is nagyon kevés akadt, halat aránylag még könnyen lehetett vásárolni. Ameddig a Délvidékről szállíthattunk, a Tisza és Duna alsó szakaszáról hatalmas halmennyiségek kerültek Budapestre. Az a közönség tehát, amely valósággal kiéhezett az egyes húsféleségekre, a halra nem áhítozik annyira, mert inkább volt része benne a közelmúltban.

Jól ismert tény, hogy hazánk békebeli haltermését a belföldi piac nem tudta felvenni. Hamarosan elkövetkezhetik az az értékesítési válság, amely termelőt, halászt és kereskedőt egyaránt súlyosan érint. **A halke-rekedelemnek tehát kellő időben fel kell készülnie arra, hogy a magyar halnak külföldön piacot szerezzen.** Ez pedig komoly feladat, mert nagy kérdés, hogy a magyar hal szempontjából legjelentősebb németországi piacra a közeljövőben számíthatunk-e. Tógazdáink feladata pedig az lesz, hogy igyekezzenek kielégíteni a hazai és külföldi piac esetleges különleges igényeit.

Reméljük, hogy a társadalmi kiegyenlítődés következtében egyre szélesebb néprétegek jutnak kedvezőbb anyagi helyzetbe. Ezért **a belföldi halfogyasztás növelésének megvan a jelentősége.** Fontos tennivalónk, hogy az ország lakosságának minél szélesebb rétegét ráneveljük, rászoktassuk a halevésre, megkedveltezzük és népszerűsítsük a különféle hal-ételeket. Mindez az országosan megszervezendő **halpropaganda** feladata. Ehhez azonban már most hozzá kell fognunk, hogy minél később következzenek be az az értékesítési válság, amellyel egyelőre még nagyon komolyan kell számolnunk.

Uzoni László

FELHÍVÁS LAPUNK OLVASÓIHOZ

A Nemzetközi Limnológiai Egyesület (Societas Internationalis Limnologiae vagy röviden: SIL) az édesvizek életének tanulmányozásával foglalkozik és tudományosan dolgozza fel nemcsak az édesvizekben élő növényi és állati szervezeteket, azok életét, egymással és a környezettel való összefüggésüket, hanem a környezetnek, tehát a víznek fiziko-kémiai viszonyait is. Az egyesület tagjai között minden művelt állam képviselőjét megtaláljuk. Az egyesület rendszeren két évenként nemzetközi kongresszusokat tart, melyek a világháború miatt szüneteltek. Most meghirdették a legközelebbi kongresszust Svájcban az 1948. év nyarára.

Ezeken a kongresszusokon minden egyesületi tag részt vehet és előadást tarthat. Az egyesület tagja lehet mindenki, aki évi 5 svéd korona tagdíjat fizet, ami 34 ft. jelenleg. Ezért az összegért megkapja az új tag a tagsági jegyét és a kongresszus tudományos kiadványait, rendszeren 2 hatalmas kötetben. Aki ezútra és a jövőre is megfizeti a kongresszus megkezdése előtt a tagdíját, fenti ellenszolgáltatásokban részesül. Mint az egyesület alelnöke és Magyarország hivatalos képviselője, engem kért meg az Elnökség a tagdíjak beszedésére. Igen kérem úgy a régi, mint az esetleg nálam jelentkező új tagokat, hogy címemre ezútra a 34 ft. tagdíjat beküldeni szíveskedjenek, hogy én a pénzt Svédországba átutalva, az onnan nekem elküldendő tagsági jegyeket szétküldhessem.

Dr. Hankó Béla
egyetemi ny. r. tanár,
alelnök,

Debrecen, postafiók: 10.

Szövetkezeti hírek

Értesítjük a Halászlati Szövetkezeteket, valamint azok tagjait, hogy Központunk útján a következő anyagok szerezhetők be:

Fonal és kötél árak:

$\frac{3}{4}$ -es halász fonal kg-onként	16.80 Ft	3 ágú inslég kg-onként	12.— Ft
$\frac{3}{8}$ -os „ „ „	15.80 Ft	$\frac{6}{1}$ -es zsinór kg-onként	19.60 Ft
$\frac{3}{8}$ -os „ „ „	17.60 Ft	$\frac{6}{8}$ -as zsinór kg-onként	29.60 Ft
$\frac{3}{10}$ -es „ „ „	19.32 Ft	8—16 mm-es kötél kg-onként	16.— Ft

A kötelekből 100 méter súlya:

8 mm-es	4.50 kg	15 mm-es	7.50 kg
10 mm-es	5.50 kg	16 mm-es	8.50 kg
12 mm-es	6.50 kg		

Horgok:

ónozott kivitelben	$\frac{1}{0}$ -ás	15.— Ft		
Limerick v. Kirby	1—5-ig	12.— Ft		
Fekete kivitelben	$\frac{1}{0}$ -ás	25.— Ft	$\frac{4}{0}$ -ás	40.— Ft
Milward	$\frac{2}{0}$ -án	26.— Ft	$\frac{3}{0}$ -ás	44.— Ft
	$\frac{3}{0}$ -ás	30.— Ft	1—9-ig	20.— Ft
Ponty horog rövidszárú	$\frac{1}{0}$ -ás	35.— Ft	$\frac{3}{0}$ -ás	50.— Ft
befeléhajló hegygel	$\frac{2}{0}$ -ás	40.— Ft	1—9-ig	30.— Ft
szegletes				
Ponty horog rövidszárú	$\frac{1}{0}$ -ás	15.— Ft	$\frac{3}{0}$ -ás	25.— Ft
gömbölyű hajlású	$\frac{2}{0}$ -ás	20.— Ft	1—9-ig	12.— Ft
Limerick karikával	$\frac{1}{0}$ -ás	12.— Ft	$\frac{4}{0}$ -ás	20.— Ft
vagy lappal	$\frac{2}{0}$ -ás	14.— Ft	$\frac{3}{0}$ -ás	25.— Ft
	$\frac{3}{0}$ -ás	15.— Ft	1—15-ig	10.— Ft
Kirby horog karikával	$\frac{1}{0}$ -ás	12.— Ft	$\frac{4}{0}$ -ás	20.— Ft
vagy lappal	$\frac{2}{0}$ -ás	14.— Ft	$\frac{3}{0}$ -ás	25.— Ft
	$\frac{3}{0}$ -ás	15.— Ft	1—15-ig	10.— Ft
Külön erős rövid	$\frac{1}{0}$ -ás	35.— Ft	$\frac{3}{0}$ -ás	50.— Ft
szárú Limerick fehér	$\frac{2}{0}$ -ás	40.— Ft	1—7-ig	30.— Ft

Gumi csizmák:

Energé gyártmányú páronként 100.— Ft.

Megjegyezni kívánjuk, hogy megrendelés esetén sem forgalmi adót, sem csomagolási költséget külön nem számítunk fel. **Halászlati Szövetkezeti Központ.**

Ujdonságok — Vegyesek

KÍSÉRLETI TÓGAZDASÁG

1906 júniusában alapította meg Darányi Ignác magyar földművelésügyi miniszter az Országos m. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Intézetet. Az Intézet feladata mind elméleti, mind gyakorlati irányban a halászat és haltenyésztés ügyének messzemenő szolgálata. E feladat komoly, tudományos kísérletező és gyakorlati jellegű búvárkodást jelent. Az Intézet már 40 éves múltra tekint vissza és az eddigi munkásságának eredményei kivívták a külföld elismerését is; érdekes, hogy elméleti és gyakorlati haltenyésztés, halbetegség, stb. vizsgálatait nem tógazdasági keretben végezte, hanem csak a laboratórium négy fala között, ritkán akváriumokban. Ezt mezőgazdasági viszonylatban elképzelni is nehéz, mert hiszen növénytermesztési, növény-nemesítési kísérleteket kísérleti gazdaság nélkül csupán cserepekben szinte nevetséges elgondolni, mégis az Intézet jelentősen közreműködött a haltenyésztésünk és halnemesítésünk felvirágztatásában. Az természetes, hogy külföldön kísérletilep nélküli hasonló célú Intézeteket nem látunk.

Negyven évi meddő küzdelem után a Magyar Földművelésügyi Minisztérium végre méltányolta az Intézet kísérleti gazdaság irányában támasztott igényét és Alsógödön mintegy 17 kat. hold területen 9 kis tavat bocsátott az Intézet rendelkezésére, melyek könnyen alakíthatók át kísérleti kisebb tavacskákká.

Remélhetően mielőbb megkezdődhetik a tógazdaság megfelelő átalakítása és rö-

videsen, a terveink szerint, a 23 apróbb — mintegy $\frac{1}{4}$ holdnyi területű — kis tavakban megindul az intenzív búvárkodó halgazdasági munka.

Az Intézet irányú működésére most felettebb nagy szükség van, mert az állami kezelésbe került tógazdaságok szaktapasztalatainak bővítését, a halaszdaságok felső irányítását és sokoldalú szakszerű tanácsadást mielőbb meg kell kezdeni. E kísérleti tógazdaságban rövidesen megindulnak nemes halaink tenyésztésére vonatkozó kísérletek, továbbá a halmemesítés még megoldatlan kérdéseire igyekezzünk válaszolni. Hasonlóan süllő és harcsa keltetéssel, ivadékszaporítással, a tavak különböző trágyázási lehetőségeivel, haltakarmányozás változatainak tanulmányozásával és az országos viszonylatban sokszor nagy pusztítást okozó, felbecsülhetetlen károkat jelentő halbetegségekkel is behatóan fogunk foglalkozni. Mindezek a kérdések már eddig is foglalkoztatták szakembereinket, az eddig elért laboratóriumi, akváriumi és elméleti eredmények kiértékelésére és kiértékelésére végre most kerül sor.

Az Országos Halászati Felügyelőség nagy gonddal tervezte meg az új kísérleti tógazdaság műszaki átalakítását, míg az Intézet szaktisztviselői dr. Maucha Rezso egyetemi tanár irányításával a sokoldalú kísérletező munka részleteit készítették elő.

A HALÁSZATI SZÖVETKEZETI KÖZPONT KÖZGYŰLÉSE

A halászati tanfolyam befejeztével 1947. június hó 20-án a Halászati Szövetkezeti Központ megtartotta évi rendes közgyűlését. Ezt a közgyűlést a forintmérleg rendeletben előírt kötelezettség tette szükségessé. Ezen a közgyűlésen most anyagilag is pontos lehetett tenni a Halászati Szövetkezeti Központ elődjének a Halászok Országos Termelő és Értékesítő Szövetkezetének az elmúlt munkájára. — A közgyűlésnek egy másik fontos feladata is volt, hogy az igazgatóságot és felügyelőbizottságot, már a Szövetkezeti Törvényben előírt módon kiegészítse. A nyitó mérlegről és a Központ anyagi helyzetéről a következő számunkban fogunk részletesen beszámolni. Most csak azt akarjuk tagszövetkezeteinkkel és tagtársainkkal közölni, hogy az újonnan megválasztott igazgatóságnak tagjai a következő szövetkezeti kiküldöttek lettek: Kóczán Lajos Dunaharaszti, Szóke Ferenc Pákozdi, Kovács Pál Tiszadada, Németh Gyula Keszthely, Gulyás Lajos Abádszalók, Egeresi László Békés, Keviczky Sándor Csongrád, Vas József Tolna, Kerpesits Károly Csepel. A felügyelőbizottság tagjai lettek: Kalácska Menyhért Vác, Faragó László Ókéske, Zilahy Béni Tiszadob, Guzslován István Fonyód és Bálint Pál Decs. — A Halászati Szövetkezeti Központ közgyűlése Kóczán Lajos ügyvezető igazgatói kinevezését megerősítette.

HALÁSZATI SZÖVETKEZETI TANFOLYAM

A Halászati Szövetkezeti Központ 1947. június 16-i kezdettel egy 4 napos halászati szövetkezeti tanfolyamot tartott, mellyel a Központ kettős célt akart elérni. Az egyik cél, a szövetkezeti kiküldöttek előtt megismertetni a szövetkezeti együttműködés alapfeltételeit, ennek kapcsán az új szövetkezeti törvényt és annak célkitűzéseit; más részről pedig a szövetkezés gazdasági vonatkozású kérdéseit, amelyek anyaga kizárólag gyakorlati jelentőségű volt.

A tanfolyam tantárgyait úgy választottuk meg, hogy ezt a kettős célt minél jobban el tudjuk érni. A tanfolyam elméleti előadásai: 1. Halászati törvények ismeretése. 2. Szövetkezeti Törvény ismertetése. 3. Szövetkezeti alapszabályszerű működésének feltételei és a Szövetkezeti Központ szerepe a halászat fejlesztésében. 4. A szakszervezet szerepe a halászat fejlesztésében.

A tanfolyam gyakorlati előadásai: 1. Halászat fejlesztésének eszközei. 2. Gazdasági életben előforduló fogalmak ismertetése, társasgazdálkodás. 3. Halak szaporodása és népesítés. 4. Halászszerszámok anyaga, azok tulajdonságai és konzerválása. 5. Számviteli ismeretek.

Sajnos, az idő rövidsége miatt, ezeket a kérdéseket behatóan nem lehetett ismertetni, azonban meg vagyunk győződve arról, hogy nagy általánosságban az előadottakat minden hallgató érdeklődéssel figyelte és ismeretekben meggazdagodva tértek vissza szövetkezeteikhez. Tudjuk, hogy mind a szövetkezeti életnek, mind a halászatnak a fejlesztését csak helyes és jól megszervezett oktatással, neveléssel tudjuk megvalósítani, minden reményünk meg van arra, hogy ezt a célunkat a minisztérium megértő támogatásával meg is tudjuk valósítani. (A tanfolyam egész anyagát kivonatossan sokszorosítottatni fogjuk és azt a szövetkezetek rendelkezésére bocsátjuk.)

A Szövetkezeti Központ ezen első lépését még számos lépésnek kell követnie. Fel kell keresnünk az egyes tagszövetkezeteket és ezeket az ismeretterjesztő előadásokat meg kell ismételni a szövetkezetek tagjai előtt, e célból vándortanfolyam fel-

állítását tervezzük, melyet remélhetően már a közel jövőben meg is kezdünk. Minden erőnket össze kell fogni, hogy szövetkezeteink működését, azok tudományos felkészültségének gyarapításával, elő tudjuk mozdítani s egy szebb, boldogabb jövő alapját tudjuk lerakni. Demokráciánk célja az, hogy a kisemberek életnívójának felemeléséhez minden módot és lehetőséget megadjon.

Ezúton is hálás köszönetet mondunk Antos Zoltán miniszteri tanácsosnak a részünkre biztosított tekintélyes anyagi és erkölcsi támogatásért, továbbá Ráczy Gyula Felsőszéki főtitkárnak, Faragó Sándor aligazgatónak, Woynarovich Elek dr. kísérletügyi főadjunktusnak, dr. Boros Lajos miniszteri titkárnak, hogy a magasszínvonalú előadásaikkal hozzájárultak a tanfolyam színvonalának emeléséhez.

A FEJLŐDÉSÜKBEN VISSZAMARADT PONTYOKRÓL

A tavalyi lehalászások alkalmával nem egy tógazdaság szomorúan tapasztalhatta, hogy a háborús kényszerhelyzet következtében magukra hagyott tavakban a pontyállomány mennyire lepusztult. A szeméthalak megsokasodása és a vadívások a táplálékteret igen megrikították; a trágyázás, takarmányozás pedig szünetelt. A lehalászott, rendes viszonyok között már piacérett pontyok sokszor 15—30 dekás súllyal, aránytalanul nagy fejfel és kicsiny, satnya törzssel kerültek napvilágra. Sokan e visszamaradt, lepusztult pontyokról azt tartják, hogy ezek már nem képesek rendszeresen fejlődni, s így azok felhízalásával nem érdemes foglalkozni. Minthogy halastavaink általában jól nevelkedő nemes pontyanyaggal voltak népesítve, a lehalászott pontyok csökkent volt csakis hosszabb ideig tartó koplalásuknak tulajdonítható. Ha pedig ez a helyzet, akkor elegendő csak a lágerek, hadifogolytáborok csontig lesóványodott embereire gondolni, akik visszazökkenve az élet normális keretei közé, megfelelő táplálkozással nemcsak régi testsúlyukat szereztek vissza, hanem sokszor azt túlhaladva még jobban gyarapodtak. A termelők egy részének azonban az az álláspontja az ilyen lesóványodott, visszamaradt halakról, hogy azok elkorcsosodtak, s ilyenkor nem gondolnak arra, hogy a halak — a melegvérű állatokkal szemben — növekedőképességüket még akkor is megtartják, ha fejlődésük kezdetén őket visszatartották. Hogy ez hány évre terjedhet, arra nézve érdemes felidézni Langhans kísérletét, aki négy évig akváriumban nevelt, 3—22 gramm súlyú pontyait az ötödik évre egy halastóba kihelyezte, s azok ott egy nyáron át 440 grammosra fejlődtek. Egyébként az 1923. óta folytatott híres wienlbachi kísérletek is már rámutattak arra, hogy a növekedésükben visszamaradt halak, — ha megfelelő táplálékhoz jutnak, — még fokozottabban nőnek, nemcsak mint a velük egykorú rendszeren fejlett példányok, hanem jobban még, mint a velük azonos súlyú fiatalabb évjáratúak. Ezt igazolja Schäperclaus kísérlete is, mely szerint 27.7 dekás átlagsúlyú négyéves visszatarított pontyok egy nyáron át 1.30 kilósra növekedtek, míg ugyanazon tóban a 28.5 dekás átlagsúlyú kétévesek csak 94 deka súlyt értek el. Mindenképpen helytelen dolog volna tehát ezeket a pontyokat kiselejtezve tovább nem nevelni, még akkor is, ha egyidejűleg új tenyésztanyagról gondoskodtunk.

Lányi György.

OLVASÓINKHOZ!

Minden magyar akvarista örömmel üdvözli ma a hosszú idő után újból megjelenő HALÁSZAT-ot, a hazai halászok, tógazdák, halkereskedők és általában mindazoknak, akik csak vonatkozásban vannak a vízzel és a víz életével, régi kedves szaklapját.

Már e pusztító és romboló háborút megelőző években, a Halászat egykori tudós szerkesztője, néhai dr. U n g e r E m i l, vett fel szorosabb kapcsolatot a hazai akvaristákkal. A Lapnak időnként megjelenő „Akvárium“ rovatában, helyt adott a Budapesti Akvárium és Terrárium Egyesület hivatalos közleményeinek és céltudatosan mutatott rá azokra a hasznos lehetőségekre, amelyeknek megvalósításával az akvaristák munkája — különösen német hazai halfajnak akváriumai ápolásával, akváriumban kísérelt tenyésztésével és az ivadéknak ugyancsak akváriumban történő felnevelésével, a pontos és lelkiismeretes megfigyelések és tapasztalatok közlésével, nemcsak a praktikus tógazdának, de a víz életével foglalkozó tudománynak is szolgálatára és hasznos segítségére lehet. Így, nem egy érté-

kes megfigyelés és kísérlet eredménye jelent meg már akvaristák tollából a lap hasábjain.

Az akvarista, a halász és a horgász, egyaránt természetbarát. A két utóbbit megélhetése köti a vízhez, a vízparthoz, tehát már szinte tudat alatt is akvarista. Érdekl, kell, hogy érdekelje a víznek rejtett világa. Az akvárium sok kérdést tesz fel és azokra mindenkor pontos feleletet ad. A biológusnak nemcsak becses kincsesára az akvárium, de a laikus akvaristát is hasznos segítő társává teheti, ha annak megfigyeléseit és tapasztalatait összegyűjtve megfelelően értékesíti kutatómunkájában.

Amikor ezt a régi szoros kapcsolatot már a Lap megindulása pillanatában újból felvesszük a hazai akvaristákkal, kívánva azt, amennyiben lehetséges, még szorosabbra fűzni, — azt abban a biztos tudatban tesszük, hogy a járt ösvényeken haladva számos lelkes és hasznos munkatársat szerezhetünk.

A régi ügyszeretet, munkakészség és érdeklődés, mely a beérkezett levelekből és munkákból kiárad, azt a biztos tudatot erősítheti meg bennünk, hogy ez az együttműködés, az ezen a téren is megindult újjáépítés munkájában, mielőbb meghozza gyümölcsét.

Tegyük a réginél is hasznosabbá a magyar halászatot és szebbé, elterjedtebbé a hazai akvarisztikát!

BÁCSSZENTIVÁNI MICHAILOVITS GYÖRGY.

Lapszemle

HALÁSZATI SZÖVETKEZETEK JUGOSZLÁVIÁBAN

A jugoszláv halászat egyik súlypontja a tenger melletti részeken, a másik pedig a Vajdaság területén van, itt vannak ugyanis az ország legnagyobb folyói: Duna, Tisza, Száva és ezeken felül több kisebb folyó és számtalan belvíz teszi lehetővé jelentős halgazdálkodás kialakulását.

Az új Jugoszlávia gazdasági élete két pilléren nyugszik: az egyik az állami tulajdonban lévő termelés, a másik pedig a szövetkezetek termelő ereje. Egyelőre van még tere a magántulajdonon alapuló termelésnek is, de az állam minden erejével az előbbi kettőt támogatja. Így természetesen mindent megtesznek a halászati szövetkezetek megerősítésére is. A Vajdaság területén ezidőszent 65 halászati szövetkezet működik, ezek jórésze szegény halászok társulásából jött létre és állami tőkével tudták a szükséges felszerelést megvásárolni. Ilymódon nem szorulnak a halászok arra, hogy mint régen, bérelniök kelljen az eszközöket, amiért azután a fogás 15—25%-át kellett lefizetniök. A halászok munkáját avval is méltányolta az állam, hogy a nehéz munkások kategóriájába osztották be őket.

A vajdasági termelési ellenőrző bizottság megvizsgálta a szövetkezetek működését és megállapította, hogy most sem történik minden úgy, ahogyan kellene. Sok helyütt a nem halászok is tagjai a szövetkezetnek, gazdag parasztek, kereskedők, akik tőkéjüket adva, vesznek részt a munkában és — a hivatalos felfogás — szerint kiuzsorázzák ezzel a tényleg dolgozókat. A tőkeerős szövetkezetek azután a halászati területek árverésénél felverik az árakat, nagyobb területeket fognak ki maguk számára, mint amennyit maguk le tudnak halászni és ennek a fölös résznek albérlébe adásával — a hivatalos vélemény szerint — megint uzsoráskodást követnek el. Előfordult az is, hogy az egyik szövetkezet paraszt tagja az egész fogást kg-ként 3 dináros árért vette át a halásztól, mivel azok nem tudtak fogásuk piacra juttatásáról gondoskodni. Az értékesítés ezidőszent a legnagyobb gondja a szövetkezetnek. Bizonyos segítséget már eddig is nyújtott ezen a téren is az állam, azonban az ellenőrző bizottság véleménye szerint még mindig a nagykereskedők tetszésére vannak bízva a halászok.

A bizottság szerint: központi gyűjtőszervet kell létesítenie az államnak, amivel azután majd meg lehet törni a kereskedők monopóliumát. (Slobodna Vojvodina. (Novi Sad.) 1947. II. 16.)

(s. g.)

HALÁRAK A VAJDASÁGBAN

A tartományi halászati igazgatóság javaslatára 1947. március 15-től a következő halárák érvényesek a vajdasági autonóm tartomány területén:

	bevált. ár	kiskeresk. ár
Kecsege	35.— D	43.— D
Harcsa, süllő	27.— D	35.— D
Ponty	22.— D	30.— D
Márna, kárász, csuka, balin	15.— D	22.— D
Devér, cigányhal, törpeharcsa	13.— D	20.— D
Egyéb apró hal	7.— D	12.— D

Az ár kilogrammonként dinárban, frankó halászati hely értendő. Egy forintot az átszámításnál 4.5 dinárnak lehet számítani. A kiskereskedelmi árban minden költség (szállítás, stb.) bele van számítva. Ha halászati vállalatok vagy szövetkezetek közvetlenül a fogyasztóknak árusítanak, a beváltási árhoz kg-ként 2 dinárt számíthatnak hozzá. A feldarabolt halnál legfeljebb 20%-át lehet a fenti árak hozzászámítani. (Magyar Szó. (Újvidék) 1947. III. 15.)

(s. g.)

ISZTRIAI HALÁSZ-SZÖVETKEZET

Az Olaszországgal kötött békeszerződés értelmében az Isztriai-félsziget a jugoszláv államhoz került és így a tengerpart növekedésével a jugoszláv halászat is gyarapodott. Az isztriai halászat központja Rovinj (olasz nevén Rovigno), körülbelül ötven állandóan halászatot foglalkozó lakója van. Ezek fele tagja a halász szövetkezetnek. A szövetkezet bevételeinek 10%-át fordítja a hajók amortizálására, 5%-át különböző kiadásokra, 5%-át az adminisztrációra és a bevétel 80%-a kerül kiosztásra a tagok között. (Borba. (Beograd) 1947. IV. 3.)

(s. g.)

* * *

Schweizerische Fischerei Zeitung 1947. január 1.

Kék fedelű ismerős lap fekszik előttem, a svájciak kiváló halászati szaklapja, a havonta megjelenő **Schweizerische Fischerei Zeitung** 1947. januári példánya. Az első szaklap, mely a világégés befejezése óta eljutott hozzánk! Ez a lap régi ismerőse minden régi „Halászat”-olvasónak. A régi „Halászat” lapszemle rovata sok értékes cikkének kivonatát közölte esetről esetre. Lapunk új köntösben is tájékoztatni kívánja olvasóit a külföldön és a hazai testvérlapokban megjelenő halászati vonatkozású dolgozatokról.

*

W. KOCH: Szivárványos pisztráng és süllő honosítási kísérletek a Felső Rajnában. (Einbürgerungsversuche mit Regenbogen-Forellen und Zander im Hochrhein.)

A felső Rajna halállományának megapadása nemcsak az erőművek káros hatásai következtében lépett fel, hanem a természetes ivóhelyek elvesztése, a halvándorlás megnehezítése, a szabályozásokkal bekövetkezett hallegelő, táplálkozási helyek hiánya, a folyóvizeknek szennyvizekkel való megterhelése és esetleg a halfogás fokozása mind mind hozzájárult a folyó elnéptelenedéséhez.

A törekvés odairányult, hogy értékes halak betelepítésével és mesterséges szaporításával a halállomány csökkenését feltartóztassák, illetőleg annak ütemét csökkentsék. A főszűlyt az ivadék behelyezésére fektették.

Két nemes halfaj jött számításba ebből a szempontból, az egyik a szivárványos pisztráng, a másik a süllő. A szivárványos pisztránghoz fűzött remények nem váltak be, ezek ugyanis a folyón lefelé elvándoroltak. A cikk írója kiter a Amerikából importált szivárványos pisztráng különféle változataira és megállapítja, hogy egyes változatok nem vándorló természetűek, mások viszont a lazachoz hasonlóan a tenger felé vándorolnak. Valószínűleg a népesítésre felhasznált fajták az utóbbihoz tartoztak. A szivárványos pisztráng népesítésére irányuló törekvések így hiábavalóknak bizonyultak.

Annál sikeresebb volt a süllő népesítése, e halat a Bodeni tóban 1882-ben, a Rajnában pedig 1883-ban helyezték ki először. Igaz, hogy a nagy süllő védett telelő hely felkeresése céljából a folyón lefelé vándorol és így elvesz a behelyező számára, de a fiatal süllő általában a behelyezési területen megmarad. A hivatásos halászok az első időben nem bíztak a népesítés sikerében, ma azonban az eredményt bizonyító fogások hatása alatt ők is elismerik a népesítés sikerét.

A sikeresen népesített süllő-állomány szaporítása érdekében a tilalmi időt kell kiterjeszteni és szigorúan betartani, továbbá gondoskodni kell arról, hogy a méreten aluli süllő vissza is kerüljön a vízbe. Mivel a süllő szállítása körülményes és nehézségekkel jár, az ivarérett süllőket kell lefejni és ikrájukat mesterségesen kikeltetni; ez minden nehézség nélkül keresztülvihető. Mivel a zsenge süllő ivadék kihelyezése kevés eredménnyel kecsegtet, szükséges lesz azokat tógazdasági területen erős ivadékká vagy éves süllővé felnevelni.

A süllő népesítésével egyidejűleg a csuka állományt okvetlen csökkenteni kell: a fiatal süllőnek ugyanis a csuka elkeseredett ellensége és a parti növényzet között tartózkodó süllő ivadék a hasonlóan partlakó falánk csukának áldozatául esik. Az eddig működő csuka-ikra költőházakat át kell alakítani süllő-keltető házakká.

A duzzasztóművek megépítése következtében elveszett lazac-állomány pótlására és helyreállítására tehát a süllő alkalmasnak látszik. A cikkíró reméli, hogy a valóban pompás halban a későbbiek során sem fognak csalatkozni.

Dr. Woynárovich Elek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

Lapunk szerkesztősége a jövőben ezúton is fog az olvasóinkhoz fordulni, ha közérdekű kérdései, közölnivalói lesznek. Ugyanis fel fog merülni számos olyan halászati szakkérdés, melyre a választ leghelyesebben a szerkesztői üzenetek keretében adhatjuk meg; ezzel a levélben hozzánk fordulónak válaszolunk olyképen, hogy felismerve adott esetben a kérdezettek közérdekűségét, e helyütt mindenkinek felhívjuk rá a figyelmét. — Ezúton is kérjük olvasóinkat, hogy siessenek az egészen újonnan meginduló lapunk kiadóhivatalának segítségére, **igyekezzenek tőlük telhetően a lapra előfizetőket toborozni.** Minél megalapozottabb és biztosabb egy ilyen nagyjelentőségű szaklap anyagi helyzete, annál szebb, változatosabb és mindenkire vonzóbb lehet tartalma, kiállítása. — **Címváltozásainkat** haladéktalanul közöljük a kiadóhivattal, nehogy a lap kézbesítésében fennakadás legyen. — Sajnálattal közöljük olvasóinkkal, hogy a **lap régi számainak teljes raktára a szerkesztőségünkben tűzkár áldozatává lett** Budapest ostroma alkalmával. Így a régebbi számok és évfolyamok egyáltalában nem pótolhatók. — Kérjük olvasóinkat, hogy akinek birtokában nélkülözhető fölőszámú teljes vagy hiányos HALÁSZAT szaklap van, juttassa el azt a szerkesztőség címére, hogy ily módon legalább egy kis régi anyagunk legyen. — A HALÁSZAT 1944. november 15-én jelent meg utoljára, 1899-től mind e napig megjelenésében fennakadás nem volt. Az 1944. évi december 15-iki, XLV. évfolyam 12.

száma kézbesítésre már nem került. — Olvasóink bármilyen szakkérdésben a jövőben is fordulhatnak a lap szerkesztőségéhez. A feltett kérdésekre a legérdelemlegesebb választ fogjuk megadni, akár e helyütt, akár a **KERDES-FELELET** rovatunk keretében. — Ezúton hívjuk fel a Magyar Kultúr-, Folyam- és Erdőmérnöki és Erdészeti Hivatalok, Erdőgazgatóságok, valamint az Ármentesítő Társulatok, továbbá az Országos Öntözésügyi Hivatal, Magyar Vízrajzi Intézet és a különböző Mezőgazdasági Kísérletügyi Intézmények, valamint Egyetemi Intézetek vezetését, hogy lapunk címükre rendszeresen fog járni, miként az a múltban is történt. Ha valamelyik hivatal nem kapná meg, vagy kimaradna a küldés, kérjük, hogy a kiadóhivattal haladéktalanul értesíteni, a lap előfizetési díját pedig a köv. költségvetési évben befizetni szíveskedjenek. — A Magyar Akvárium és Terrárium Egyesület tagjai, a jelenleg szünetelő AKVÁRIUM című időszaki szaklap előfizetői szintén kapni fogják a jövőben a HALÁSZAT című szaklapot. A lap szerkesztősége ezúttal is miként a múltban az együttműködést támogatni kívánja. — A lap új **hirdetőket** is toboroz, az új köntösünk sokkalta inkább megfelelő hirdető lehetőségeket biztosít. A hirdetések ügyeivel a kiadóhivatalunk foglalkozik. — A halászati szakmaterületen **állástkeresők**, valamint az **eltűntek utáni érdeklődők** forduljanak a Halászati Szövetkezeti Központhoz. — A lapunk egyelőre minden hó közepén jelenik meg, ezért **lapzártá minden hó 25-én.** E napot meghaladón beérkezett levelekre, kérdésekre, stb. már csak a következő hónapban válaszolunk. Szakcikketek megküldésekor is legyünk figyelemmel a lapzártá idejének pontos betartására. — A szerkesztőség szívesen venné, hogyha az olvasóink közül néhányan a halásztársadalmunk köréből kiknek eltűntéről, vagy elhunytáról van biztos tudomásuk. — Halászati

szakszervezeti vagy szövetkezeti kérdésben a szerkesztőség kész örömmel áll az olvasói rendelkezésére, mert hiszen ezzel is könnyítünk nemcsak az egyes szövetkezetek, hanem a szövetkezeti és szakszervezeti központ tetemes szervező és irányító munkáján. — Kérjük minden egyes halászszövetkezet vezetését, hogy megmozdulásairól, üléseiről, stb. a lap szerkesztőségét ha lehet, előzetesen értesítsék, hogy azokon részt tudjunk venni, akadályoztatásunk esetén pedig kérjük egy-egy ilyen megmozdulás jegyzőkönyvét másolatban nekünk megküldeni, hogy annak tanulságait és szövetkezet munkáját lapunkon keresztül a többi szövetkezet tudomására hozzuk. — **Halászok! ne csak olvasói legyetek a lapnak, hanem írói is.** A lap szerkesztősége örömmel várja cikkeiteket és szeretettel támaszkodik munkátokra. — A szerkesztőség a következő címekre kér cikkeket: *A fenékhorgászás. A keszegek fogása. Kubikgödrök hasznosítása. A magyar halásztanya. Csuka telepítése. A csali. Halállományunk pusztulása. Halászbecsület. A tó-talaj. Ritkaságok a hal gyomrában. Légykukac tenyésztése.* — A szerkesztőség **postacíme:** HALÁSZAT szerkesztősége. Budapest, II., Hermann Ott-út 15. (Országos Halélettani és Szennyvízviz-

gáló Kísérleti Intézet.) — **A kiadóhivatal postacíme:** HALÁSZAT kiadóhivatala. Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11—13. II. emelet 289/b. (Magyar Földművelésügyi Minisztérium Vízgazdasági Ügyosztálya.) — Azzal a kérelemmel fordulunk minden hazai akvaristához vagy akár csak érdeklődő akvárium baráthoz, hogy pontos címét levelezőlapon a szerkesztőséggel közölje. — **Díszhal- és akváriumkereskedők is** küldjék be címüket és hirdessenek a lapban. — **Halászati Szövetkezetek és Bokrok figyelem!** A szövetkezetek és bokrok a lapot most több példányban is megkapták mutatványszámként, előfizetők toborzására, propaganda célokra. A szerkesztőség kéri, hogy a szövetkezetek ill. bokrok vezetői közöljék, hogy tagjaik közül személyszerint kik és hová kérik a lapot, mert a jövőben egy személynek csak egy példányt küldünk. A lapnak csak akkor van értelme, ha azt minden halász névreszólóan megkapja, olvassa. A 12.— forintos évi előfizetési díjat — nézetünk szerint — minden* halász meg tudja fizetni. — **Olvasóinktól** elnézést kérünk, ha e csonka évi összevont nyitó első számunk több általános vonatkozású cikket tartalmaz. Ez a jövőben már nem lesz így.

Sz. Z.

ÁRJEGYZÉS. Nagybani halárak 1947. június hónapban.

	Ft		Ft
élőponty	10.00—12.00	csuka	7.00
jegeltponty	6.00—10.00	compó	5.00— 7.00
fogassüllő	12.00—15.00	kárász	5.00
harcsa	8.00—15.00	önhal	7.00— 8.00
kecsege	6.00—14.00	keszeg	1.60— 3.50
kőszüllő	6.00—10.00		

Uj »Halgazdaságtan« kapható!

A Földművelésügyi Minisztérium halászati ügyosztályának támogatásával f. évi július hó 15-én megjelenik korlátolt példányszámban a „Halgazdaságtan fontosabb fejezetei“ című, sokszorosított könyv Dr. Woynárovich Elek kísérletügyi II. o. főadjunktus, agrártudományegyetemi megbízott előadó összeállításában.

E munka a bel- és külföldi tudományos és gyakorlati halgazdaságtan legújabb eredményeit foglalja össze.

A könyv füzetként jelenik meg, minden füzet egy kerek egészet alkot. A megjelenő füzetek:

1. Tógazdasági üzemfajták.
2. Halastavak népesítése.
3. Tógazdasági trágyázástan.
4. Tógazdasági takarmányozástan.
5. Halastavak kezelése.
6. Lehalászás.
7. Halszállítás és raktározás. Ragadozó hal a tógazdaságban, stb.

A tervezett terjedelem 200 oldal.

Megrendelhető a szerzőnél: Dr. Woynárovich Elek, Budapest, I., Attila-utca 91. szám, m. fdszt. 1.

A könyv árának (30.— ft + 1 ft portó) előzetes beküldése esetén azt megjelenés után azonnal szállítjuk.

SUMONYI TÓGAZDASÁG

Tóth József és társai

HALKERESKEDÉSE

Folyóvízi és tavi halak vétele és eladása nagyban és kicsinyben.

Telefon: 384-575.

Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok.

CSERKÉSZBOLT SZÖVETKEZET

Központi iroda: VI., Hajós-u. 14.
125-015. 125-950.

Mindenféle sport-, halász- és horgász felszerelések.

Üzletei:

Budapest, V., Nagy Sándor-u. 6.
Telefon: 125-010.

Budapest, VIII., Rákóczi-u. 67.
Telefon: 139-248.

32 vidéki városban van lerakat.

FENYŐ VILMOS

hal- és rák kereskedése

Telefon: 389-133.

Budapest, IX., Pipa-u. 4.

Semperit Kaucsuk Kft.

Wimpassing Reithoffer

Semperit - Matador

gumicsizmák nagy választékban

Főüzlet: Budapest, VI., Andrássy-
út 8. 122-459.

Fióküzlet: Budapest, IV., Váci-út 9.
182-078.

BARTA LIPÓTNÉ

halkereskedő

Telefon: 184-499.

Budapest, IX., Pipa-u. 4.

Központi Vásárcsarnok.

Halászháló

puha inslég és kötél, hálófonal,
parafa-alattóság, rebzsinór min-
den mennyiségben kapható

ÁDÁM MIKSA Rt-nál,
Budapest.

Főüzlet: VII., Thökölyi-út 16. sz.
A keleti pályaudvar indulási ol-
dalával szemközt. Telefon: 425-741.

A lap kiadásáért felelős: *Faragó Sándor.*
Lapzárta: Minden hó 25-én.

MAGYAR ÁLLAMI HAL- ÉS NÁDGAZDASÁGI ÜZEMEK

V., Teleki Pál-u. 7.

Telefon: 188-407.

Telefon: 188-576.

Ajánlja első osztályú stukatur fonatát és nádpollóit.

Mindenkori napi áron.

Kereskedőknek — viszonteladókknak — árengedmény.

Halárúsító telepe: IX., Gönczy Pál-u. 4.

Telefon: 184-024.

PRISTER MŰVEK

hydrotechnikai és építő r. t.
Budapest, XII., Maros-utca 6/a.
Telefon: 160-890.

Sado házi kiserítő. Szabadalmazott derítőbetétek, biológiai szennyvíztisztítók, szennyvízáttemelő telepek, mélyépítés-vízépítés.

Pironcsák Irma halkereskedő

Veszek mindenféle folyóvízi és tavi halat.

Iroda: IX., Imre-u. 4. Telefon: 384-256.
Üzlet: IX., Tolbuchin krt. 1-3. 184-522.

Kaphatók újra a HALÁSZAT könyvei:

Természetes pisztrángosvizeink hasznosítása

Irták: Dr. Mika Ferenc és Dr. Varga Lajos. Számos képpel. 20.— Ft.

A rák életmódja, fogása, elterjedése és telepítése.

Irtá: Vásárhelyi István. Számos képpel. 4.— Ft.

A pénzés pér (Thymallus thymallus L.)

Irták: Dr. Mika Ferenc és Dr. Varga Lajos. Számos képpel. 4.— Ft.

Magyarország halai és halászata.

Irtá: Dr. Unger Emil. Számos képpel. 20.— Ft.

A haltermelés biológiai alapjai.

Irtá: Dr. Unger Emil. 2 képpel. 3.60 Ft.

A halak hideggel való konzerválása.

Irtá: Dr. Unger Emil. 3.60 Ft.

Bácskai halász szakácskönyv. 2.— Ft.

Megrendelhetők valamennyi könyvkereskedésben.

Főlerakat-főbizományos: KILIÁN FRIGYES
utóda m. egyetemi könyvkereskedése.
Budapest, IV., Haris-köz 2.

Steiner Dezső

Hal, vad, baromfi nagyban és kicsinyben.

Rákóczi téri vásárcsarnokban 7-5-ig.
Lakásán: VIII., Horánszky-u. 1. d. u.
5 óra után. Telefon: 135-104.

ILLIK VIKTOR

halnagykereskedő és halászmester
Elvállalok minden tó és vad tó lehalaszást
Veszek minden féle folyóvízi és tógazdasági halat.

Iroda és üzlet: Budapest, XIII., Dunasor 1.
Csárda: Budapest, XIII., Népsziget

Major János vaskereskedése

horgász és halász cikkek,
vas, acél és háztartási áruk.

VIII., Rákóczi-út 59. Telefon: 139-232.

Hirdessen a HALÁSZAT-ban

A hirdetés ára:

6 cm. széles hirdetés mm-ként 1 Ft.
12 cm. széles hirdetés mm-ként 2 Ft.

MAGYAR RUGGYANTAÁRÚGYÁR Rt.

békebeli felkészültséggel gyártja ismét márkás cikkeit.

Gyártelep: Budapest, X., Kerepesi-út 17. Telefon: 138-260.

Városi iroda: Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 10. Telefon: 420-134, 420-140.

Leányvállalatok:

Emergé és Palma Kaucsuk Rt. V., Sas-u. 18. Telefon: 121-574.

Cordatic Magyar Gumiabroncs Rt. VI., Mozsár-u. 9. Telefon: 121-680.